

HARJUMAA ÕIGUSKORRA ÜLEVAADE

[Õiguskord Harjumaal kohalikes omavalitsustes]

2015

Sisukord

Põhja prefektuuri juhtide 2015. aasta kokkuvõtted	3
Põhja prefekt	3
Kriminaalbüroo juht	6
Korrakaitsebüroo juht	8
Piirivalvebüroo juht	10
Keslinna politseijaoskonna juht	12
Ida-Harju politseijaoskonna juht	15
Lääne-Harju politseijaoskonna juht	19
Õiguskorra üldiseloostus Harjumaal*	22
Õiguskord kohalikes omavalitsustes*	26
Rae vald	26
Lisad. Kuritegude registreerimine	29
Lisa 1. Rae vallas registreeritud kuriteod aastatel 2013-2015	29

Põhja prefektuuri juhtide 2015. aasta kokkuvõtted

Kristian Jaani

Põhja prefekt

2015. aasta tõi Põhja prefektuurile stabiilsuse ja töörahu. Oleme seljatanud suuremad struktuurimuudatused ning nn oktoobrireform on kandnud häid vilju. Erinevate üksuste vaheline koostöö ja infovahetus on ainult paranenud, oleme kvaliteetsemad süütegude menetlemisel ja astunud suure sammu edasi mõttemaailma suunal, kus iga probleemi lahenduseks ei ole alati süüteomenetlus.

Kuritegevuse üldnumber langes Harjumaal 8,3% võrra ja on langenud ka 10 000 elaniku kohta võrreldes 2014. aastaga (2014 – 321; 2015 – 266 kuritegu per 10 000 inimest). Samas on tõusnud vägivallakuritegude arv 20% võrra ning väga suure osa sellest annab paraku jätkuvalt lähisuhtevägivald. Näiteks tõusis lähisuhtevägivallaga seotud väljakutsete arv 8% võrra, mis on 5825 juhtumit enam kui mullu. Riskiperede arvu kasv on 11% ehk juurde tuli 816 isikut. Need on väga

kurvad numbrid ning peame koos oma partneritega, kus äärmiselt olulisel kohal on kohalikud omavalitsused, väga palju panustama just ennetavas võtmes.

Liiklusohutus Harjumaal on viimase kümne aastaga teinud küll positiivse arenguhüppe paremuse suunas, samas viimastel aastatel on pigem olnud stabiilne paigalseis. 2015. aastal hukkus Harjumaal teedel 24 inimest, mis on kuue võrra rohkem kui 2014. aastal. Kergliiklejaid hukkus 13 (2014 - 10), sh ülekäigurajal 7 (2014 - 2). Jätkuvalt on liikluses tõsiseks ohuallikaks joobes juhid. 2015. aastal kontrollisime juhtide joovet 263 213 korral, kohtu poolt oli konfiskeeritud joobes juhtidelt 84 sõidukit. Vähemoluline pole see, et oleme teinud 75 liikluskorralduse turvalisemaks muutmise ettepanekut.

Kas menetlus on võluvits?

Me ei ole enam kinni puhtalt süüteomenetluse raamides. Oleme palju rõhku pannud ennetusele ehk otsinud probleemidele lahendusi selliselt, mis ei nõua vaid süüteomenetluse läbiviimist. Näiteks aasta lõpus korraldasid nii Ida-Harju kui ka Lääne-Harju politseijaoskond aktsiooni, millega juhtisid autoomanike tähelepanu sellele, et autosse ei tasu asju jätta, sest need meelitavad ligi vargaid. Mitme päeva jooksul käisid meie politseinikud autodesse piilumas ning palusid autosse jäetud asjad ära võtta. Lihtne. Saime sellisele tegevusele palju positiivset tagasisidet ning loodetavasti hoidsime sellega ära nii mõnegi varguse. Või võtame Kesklinna politseijaoskonna politseinikud, kes on viimased aastad teinud väga palju tööd selle nimel, et tõsta vanalinna tänavate, eeskätt „Bermuuda kolmnurga“ turvalisust. Jällegi - me ei tee seda üksi, ühe laua taga on nii linn, elanikud ja paljud teised partnerid. Just see ongi õige lähenemine.

Oleme astunud suure sammu edasi riskiperedega toimetamisel. Teeme kõik endast oleneva, et riskiperede hulk ei oleks nii suur. Neid peresid külastatakse regulaarselt koos sotsiaaltöötajatega, vajadusel koos teiste koostööpartneritega. Ja seda ikka selleks, et perekonnas, kus on vägivalla risk ei oleks vajadust lõpuks menetleda süütegu, vaid lahendused tuleksid väljaspool süüteomenetlust. Häid näiteid selle toimimise kohta on meil küllaga.

Toon välja ka meie projekti „Puhas Tulevik“, mis täna on toimimas üle maakonna. Alaealistele narkootikumide esmatarvitajatele suunatud programmi läbisid mullu 27 last. Usun, et suurele osale neist lastest jäi narkootikumide proovimine esimeseks ja ka viimaseks korraks. Kevadel alanud nn narkodebatis oleme palju pildis olnud ja andnud ühiskonnale kindla signaali, et politsei ei vaata pealt kurjategijate rikastumist inimeste tervise arvelt. Samuti nagu sügisel lahvatanud MMS-i ja DMSO ainete skandaali puhul, kui Eesti Päevaleht tõi välja grupi lapsevanemaid, kes kasutasid alternatiivraviks kemikaale. Siin tegi head tööd Ida-Harju politseijaoskond ja lõpuks haakus kogu protsessiga nii kriminaalpolitsei kui ka teised prefektuurid. Suur abi oli PPA arendusosakonnast. Tegime kõik koos selgitustööd, külastasime peresid, kus meile teadaolevalt MMS-i ja DMSO-d lastele edasi anti. Suur osa lapsevanematest nõustasid, et tundmatu aine ravitoimed ei pruugi olla tõsiseltvõetavad ja tervisele kasulikud.

Turvalisus ja edulood

Võime öelda, et Harjumaa tänavad on turvalised. Reeglina ei kipu võõras võõra elu kallale ja kui see juhtub, siis avastame sellised kuriteod kiiresti. Kolm kõige rohkem ühiskonda raputanud juhtumit - noore naise pussitamine Pirita terviserajal, jõhker kurikaga pekmine Lasnamäel ning tervisesporti teinud naise rünnak Rahumäel said kiire lahenduse ja kahtlustatavad eemaldati tänavatelt paari nädalaga. Isikuvastaste kuritegude uurijad koostöös Ida-Harju politseijaoskonna konstaablitega pidasid kinni Lasnamäel hirmu külvanud nn kotijooksjad. Meie kriminaalpolitseinikud on teinud väga head tööd röövide avastamisel.

Võtame kurjategijalt kõik

Erilist head meelt teeb see, et oleme võtnud suuna kurjategija sõna otseses mõttes vaeseks uurida. Ehk lisaks järkevale karistusele peab kurjategija ka korvama tehtud kahju ja see on väga oluline just kannatanu seisukohast. Oleme aina jõudsamalt võtnud kurjategijalt ära kuritegelikul teel saadud vara - alates autodest lõpetades boileri ja veekeedukannuga. Võrreldes eelmise aastaga arestis kohus kriminaaltulu poole võrra enam - kokku üle 700 000 euro väärtuses. Tsiviilhagi tagamiseks arestitud vara kasvas samuti, neljandiku võrra, kokku üle 170 000 euro. Kindlasti on ka kurjategijalt kuriteovahendi (näiteks sõiduk) ära võtmine mõjus.

Rändekriis mõjutab meid kõiki

Oleme viimase aasta jooksul saanud omal nahal tunda rändekriisi mõjusid. Surve meie piiridele on andnud palju tööd piirivalvebüroole, aga ka kõik teised on pidanud siin oma tegevust ja taktikat korrigeerima. Oleme takistanud 46 illegaali liiklust Soome ning pidanud kinni neli smuugeldajat, kellest kolm on saanud kohtult ka karistuse. Aina enam tabame neid inimesi, kellel ei ole mingit alust Eestis viibimiseks. Eraldi toon välja meie efektiivsed tegevused viisade väärkasutamise valdkonnas. Regulaarsete kontrollide tulemusel sadamates ja lennujaamas oleme avastanud ja saatnud riigist välja kümneid inimesi, kes ei ole suutnud mõistlikult selgitada riiki sisenemise eesmäärke. Samuti oleme avastanud piiridel hulga varastatud ja keelatud esemeid ning aineid.

Oleme turvalisuse loojad

Pärast erinevaid traagilisi sündmusi Euroopas suutsime väga adekvaatselt reageerida ja käivitada meie nn heidutustegevused. Need on lihtsad asjad, kuid tekitavad igas inimeses suurema turvatunde. Käisime valvebüroo spetsialistide ja kriisireguleerimismeeskonnaga nõustamas turvalisuse küsimustes mitmeid partnereid - lehe- ja teletoimetusi, koole jne. Meie prefektuuri kiirreageerijad andsid suure panuse piirivalve operatiivteenistuste ja Tartu kiirreageerijate koolitamisesse.

Toon siia ka meie teenindussaalide rolli. Oleme harjunud, et sealt saab isikut tõendavaid dokumente, kuid täna annavad meie teenindussaalid ka olulise panuse süütegude ennetusse. Näiteks vesteldakse vajaliku sihtgrupiga ning antakse selgitused edasi koos vajaliku ennetusmaterjaliga. Me kasutame ära kõik ennetuse kanalid, mis meil olemas on. Me kasutame vabatahtlikke - meiega liitus eelmisel aastal 83 uut abipolitseinikku.

Kuidas edasi aastal 2016?

Teeme nii nagu oleme ikka teinud. Häid asju teeme vähemalt sama hästi kui mitte paremini, sest tean, et tegelikult oleme selleks võimelised ja halbu asju enam ei tee. Kui me kõik teame, millist väärtust igaühe töö annab nii iseendale kui ka inimesele tänaval, ja anname seejuures endast maksimumi, siis meie eesmärkide saavutamine ei sugugi keeruline.

Need väljatoodud mõtted on vaid väike kild sellest, mida me koos iga päev teeme. Seda on uskumatult palju. Aga me jätkame seda olulist tööd ja teeme seda kõikidega koos - seisame selle eest, et kõigil oleks veelgi turvalisem.

Urmet Tambre

Kriminaalbüroo juht

2015. aasta oli kriminaalbüroole erinevate muudatuste tööle rakendamise aasta. Koostöös prokuratuuriga otsisime ja rakendasime meetmeid, et tõsta veelgi menetluste kiirust kuritegevuse koheseks ja efektiivsemaks mõjutamiseks. Samuti nägime eelmisel aastal rahvusvaheliste kurjategijate osakaalu mõningast kasvu ja prognoosime seda ka käesoleval aastal. See võib puudutada nii vargusi majadest, autovargusi, taskuvargusi, röövimisi kui ka küberkuritegevust. Aasta jooksul valmistas suurt muret just alaealiste poolt grupis toimepandud röövid, mille toimepanijad said aasta lõpuks ka enamuse kinni peetud. Tahaksin loota, et sellised grupid enam käesoleval aastal ei moodustu. Möödunud aastal alustasime ja pöörame ka sellel aastal suurt tähelepanu tagaotsitavate isikute tabamisele. Parandasime ja muutsime õiguskorra analüüsi igapäevaseks töövahendiks, mis aitab meil paremini mõista,

millised on hetkeprobleemid, et neile kiiremini reageerida ning vajadusel suuremat ressursi suunata.

Kuritegevuse vastases võitluses oleme hoidnud head taset, kuid olemaks veelgi mõjusamad, peame kindlasti panustama rohkem ka ennetustegevusse ning inimeste teadlikkuse tõstmisse. Selleks aastaks oleme kavandatud mitmeid ennetuskampaaniaid (sh kelmuste ja narkokuritegude ennetuskampaania), millega püüame tõsta inimeste teadlikkust kuritegude ärahoidmiseks.

Üldine teadlikkuse tõstmine ei ole niisama loosung. See on väga oluline, et kriminaalkorras ei saaks karistada inimesed, kes tulenevalt oma kõrge riskikäitumisest ja puhtalt teadmatusel panevad toime teo, mis on kvalifitseeritav kriminaalkuriteona. Olgu selleks teise isiku identiteedi kasutamine, narkootiliste ainete edasiandmine, teist isikut solvav või ähvardav tegevus, valeavaldus või avaliku korra raske rikkumine.

Kuigi uuringud näitavad, et usaldus politsei vastu on väga kõrge, siis ei ole seda inimeste aktiivsus aidata kuritegusid lahendada. Teame, et olles tihti tunnistajaks kuriteole, ei soovita politseile sellest ei teada anda, ega aidata seda lahendada. Siin tuleks inimestele see ebameeldiv olukord võimalikult mugavaks teha. Varasemad, võib-olla mitte parimad kogemused ja kuuldu hoiab inimesi otsesest koostööst politseiga eemale ning me kõik peame pingutama, et seda olukorda muuta. Tuleb võtta aega ja inimestele selgitada kõiki asjaolusid, inimesi ei tohi jooksutada ning kui on olemas kõik alused, siis tuleb rohkem rakendada ka tunnistaja anonüümsust. Koostöös prokuratuuriga otsime uusi võimalusi muuta menetluste käiku inimsõbralikumaks ning kiiremaks.

2015. aastal püsisid vargused samal tasemel, vähenemine toimus küll varavastastes kuritegudes, kuid see tulenes suuresti muudatustest seadusandluses. Nii nagu eelmisel aastal, rakendame ka sel aastal peamiselt raskeid ja professionaalseid varguseid toime panevate isikute tabamisel nn isikupõhist lähenemist. Kogume kõigilt sündmuskohtadelt maksimaalselt asitõendeid, et tagada kurjategija tabamisel tema seos kõikide võimalike kuritegudega. Autovarguste osas on turg suuresti Leedust ja Lätist pärit autovaraste käes. Selle kuriteoliigi vastu efektiivsemaks võitlemiseks on loodud üle-eestiline töögrupp, mis keskendub just neid kuritegusid toimepaneivate gruppide tabamisele. Otsime pidevalt uusi lahendusi turvalisuse suurendamiseks ja nimetatud kuriteoliigi vastu võitlemisel oleks kindlasti abiks peamaanteede ja omavalituste sissesõiduteede numbrituvastuse kaamerate paigutamine. See annaks ennetavalt võimaluse fikseerida võimalike varaste Eestisse saabumist ja seda üle Eesti.

Kelmuste arv on Eestis jätkuvalt väga kõrge. Hea meel on aga selle üle, et oleme koostöös prokuratuuriga leidnud võimalusi uurijate koormuse normaliseerimiseks ja näen, et juba 2016. aastal oleme paremini kui eales varem valmis selle kuriteoliigiga võitlemiseks. Seda kõike saab toetama ka suur ennetuskampaania, mis peaks tõstma inimeste teadlikkust mitte langema kelmuste ohvriks. Meie prioriteetideks on kindlasti ka ebaseaduslikud tulirelvad, süütamised, politseiametnike vastu suunatud ründed ja majanduskuriteod. Jätkame tegevusi varastatud asjade kokkuostjate tabamiseks. Ainult nii on võimalik ära kaotada varastatud asjade turg, millest tingituna peaksid vähenema ka vargused. Samuti peaks tõstma inimeste teadlikkust varastatud asjade olemusest ning olen seda meelt, et pandimajades tuleks kaotada sularahaga arveldamine. Kindlasti muudaks see varastatud asjade realiseerimise oluliselt keerulisemaks ja politseil tekib võimalus tõhusamalt takistada varavastaste kuritegude toimepanemist. Igakuiselt ohtu hinnates jätkame kontrolle pandimajades.

Röövimiste ja avalike varguste osas jätkub büroos selge suund - menetleme ja selgitame välja neid kuritegusid toimepanevasid isikuid nii palju kui võimalik. Tapmistest rääkides ei ole olukord muutunud. Enamus tapmisi on toime pandud olmetülide käigus ning alkoholijoobes. Alaealiste seksuaalse enesemääramise vastu suunatud kuritegudes ei jää me ootama teateid, vaid otsime ka ise aktiivselt juhtumeid, sh märke aastaid tagasi toimepandud kuritegudest. Hea meel on näha, et nendest juhtumitest antakse meile aina rohkem teada, mis samas on aga selge märk, et probleemi olemus on suur. Samuti on suur probleem interneti vahendusel lapsporno omamine, mille takistamiseks ja ohjamiseks suuname 2016. aastal suuremad jõud. Küberkuritegevuse vastases võitluses on vajalik veelgi enam tõsta inimeste teadlikkust valitsevatest ohtudest ning meie tegevused on suunatud koostööle teiste riikide politseiga, et üheskoos tuvastada ja tabada veelgi rohkem rahvusvahelisi küberkurjategijaid.

Narko-ja organiseeritud kuritegevuse poolel toimub töö sihtmärgi, riikliku narkopoliitika ja probleemi põhiselt. Narkootiliste ainete käitlejate tabamise osas oleme juba aastaid hoidnud kõrget taset. Meie tegevused on suunatud enim üledoose ja kahjusid põhjustavate uimastite turu vähendamisele, alaealistele pakkujate tabamisele ning kuritegelike organisatsioonide lõhkumisele. Kuid üha enam näeme, et sellega hoiame küll probleemi kontrolli all, aga vähenemise märke on kahjuks raske leida. Suuname ka edaspidi oma ressursse tänavamüügi ohjamiseks ja liigume oma tegevustega ka rohkem peopaikadesse.

Vara arestimised konfiskeerimise ja kuritegudega tekitatud kahjude hüvitamise tagamiseks on politseile prioriteetne valdkond. Koostöös prokuratuuriga suutsime eelmisel aastal oluliselt kasvatada kriminaaltulu tuvastamist ja selle konfiskeerimise tagamiseks arestimist. Samuti näitavad kasvutrendi tsiviilhagi katteks vara arestimised.

Valdo Pöder

Korrakaitsebüroo juht

Olukord liikluses oli 2015. aastal Põhja prefektuuri tööpiirkonnas murettekitav. Kui Eestis tervikuna oli liikluses hukkunute arv taasiseseisvumise aastate väikseim, siis Harjumaal hukkus 24 inimest, mis on kuue hukkunu võrra rohkem kui aasta tagasi. Ka kogu liiklusõnnetuste arv oli ca 10 % suurem kui 2014. aastal. Kokku toimus Harjumaal 670 liiklusõnnetust, milles sai vigastada 897 inimest.

Rasketest liiklusõnnetustest võib eraldi välja tuua õnnetustes hukkunud kergliiklejate suure arvu - kokku 13 inimest. Kuna sügis-talv oli pikalt ilma lumeta, siis see raskendas oluliselt sõidukijuhtide nähtavust ning eeldatavalt tõi just see kaasa kergliiklejatega juhtunud õnnetuste suure arvu. Väidan seda seetõttu, kuna paljud liiklusõnnetused toimusid jalakäijate ülekäiguradadel. Olukorras, kus hakkab juhtuma ühe mustriaga õnnetusi, tuleb alati vaadata, mida me ise saame teha või

oleme teinud, et neid ära hoida. Jalakäijatega juhtunud õnnetustele reageerisime patrullide tööd ümber korraldades ning suunasime oma tähelepanu eeskätt Tallinna kergliiklejate ohutusele.

Harjumaal toimusid kaks liiklusõnnetust, mis said väga suurt vastukaja. Esimene oli Eesti ajaloo võib-olla kõige noorema hukkunuga liiklusõnnetus, kus roolijoodiku põhjustatud õnnetuses sai surma paarikuune väikelaps ning teine Tallinnas Nõmmel toimunud liiklusõnnetus, mille tagajärjel hukkus 13-aastane laps.

Olen veendunud, et ainult järelevalvega ei suuda me olukorda liikluses parandada. Ehe näide sellest on Sõle tänaval juhtunud liiklusõnnetus, mille tagajärjel hukkus vanainimene. Politseipatrull tegi õiges kohas tööd, avastas liiklusest õigusrikkuja ja püüdis teda peatada. Liiklushuligaan aga ei peatunud ning kihutas mõnesaja meetri kaugusel otsa ohutussaarel seisnud jalakäijale, kes hiljem selle tagajärjel suri.

Turvalisema liikluse saavutamiseks peame muutma liiklejate mõtlemist ning selles on suur osa tööst meie enda teha. Tehes järelevalvet peab iga ametnik olema valmis rohkem meedias rääkima ning andma omalt poolt soovitusi, selgitama riske, mis juhtub, kui kokkulepitud reegleid ei täideta.

Liikluse valdkonna positiivse külje pealt toon välja hea töö, mis puudutab sõidukite arestimisi konfiskeerimise tagamiseks. Eelmisel aastal oli neid kokku 84. Lisaks kriminaalmenetlusele arestisime sõiduki kahel korral väärteo korras. Selle viimase puhul on tegemist alles uue suunaga ning seda praktikat peame kindlasti jätkama 2016. aastal. Väga hästi on tööle hakanud kaalugrupp ning koostööd nendega kiidavad nii Maanteeamet kui ka Harju Maavalitsuse ühistranspordikeskus.

Suureks abiks avariigrupile on olnud töökorralduslik muudatus, mille kohaselt teevad esmased toimingud liiklusõnnetuste sündmuskohtadel ära territoriaalsete jaoskondade ja liiklusjärelevalve patrullid.

Operatiivkeskuse 2015. aasta kõige kõlavamaks tööks saab kindlasti nimetada osalemist ESTPOL-1 missioonil Sloveenias. Kuigi ESTPOL-1 on ajakirjanduses kõige elavamat kajastust leidnud, ei olnud see ainus missioon kus operatiivkeskuse ametnikud osalesid. Kolm künoloogiateenistuse koerajuhti võtsid osa Ungaris Euroopa piiri valvamisest ning see missioon toimus Frontexi raames. Operatiivkeskuse sisesed kaks üksust on panustanud jätkuvalt ühistegevustesse. See tähendab künoloogide ja kiirreageerijate rohkemat ühistegevust nii treeningutel kui ka reaalses töös. See suund peab kindlasti jätkuma ja teenistuskoores kaasamine ohtlike kurjategijate kinnipidamisel peab suurenema.

Operatiivkeskus pani väga palju ressurssi ja aega teiste üksuste väljaõppesse. Kokku tehti kolm masside ohjamise ja kiirreageerimise koolitust erinevatele politseiüksustele ja koostööpartneritele. Lisaks maastikul käitumise koolitus ja väärtveose koolitus Eesti Pangale. Koolitusi viidi läbi teistele üksustele kokku 48 päeval. Alates 2015. aasta novembri algusest on igal ajal valmisolekus üheksaliikmeline kiirreageerijate grupp, kes on vajadusel valmis reageerima üle Eesti.

Väga positiivne uuendus on arestimajas läbiviidavad videokonverentsid kohtutega. See uuendus võimaldab oluliselt kokku hoida nii ajalist kui ka materiaalsel ressursi, sest enam ei pea kõiki kohtualuseid kohtusse konvoeerima ja neid seal valvama. Aasta jooksul tegime kokku 19 videokonverentsi. Kuidagi ei saa mööda vaadata arestimajas läbiviidud distsiplinaarmenetlustest, mis puudutas otseselt väga paljusid arestimaja ametnikke ja mille lõpp tõi kaasa mitmete ametnike, sh arestimaja juhtide, töölt lahkumise. Loodan siiralt, et kõik osapooled on sellest omad järeldused teinud ja edaspidi saame tegeleda normaalse tööõhkkonna taasloomisega ning keskenduda eelkõige kvaliteetsele igapäevatööle.

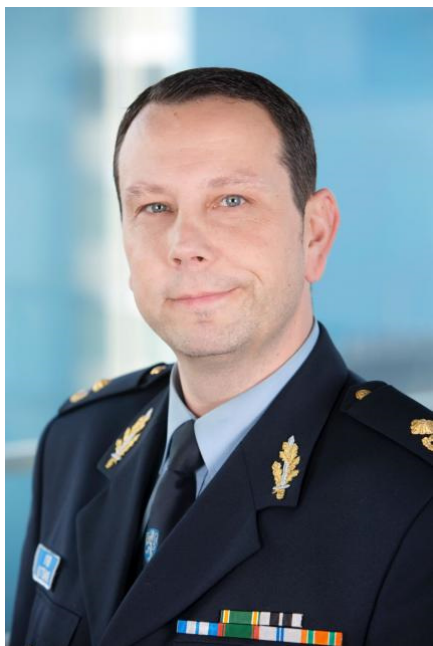
Konvoiteenistuse töökoormust suurendas eelmisel aastal oluliselt Assar Pauluse grupeeringu kohtumenetlus. Kui teenistuses töötab kokku 19 inimest, siis nii mitme kohtualuse valvamiseks pidime igapäevaselt kaasama kohtusse lisajõudusid. Suurema osa sellest tegid ära kiirreageerijad, kuid väga suure panuse andsid ka liiklusjärelevalvekeskus, territoriaalsed jaoskonnad ning vanglate relvastatud üksus. Kokku tehti abijõudude poolt kohtus 809 töötundi.

Möödunud aasta olulisemaks muudatuseks lubadealase töö korraldamises oli relva soetamisloa ning relvaloa ja nende vahetamise taotluste vastuvõtmise üleminek teenindustesse. Möödunud aasta kevadest lõpetati prefektuuri peamajas lubadeteeninduses eelnimetatud taotluste vastuvõtmine ning jätkati vaid menetlustoimingute teostamisega. Kolleege toonases kolmes teeninduses instrueeriti ning koolitati taotluste korrektseks vastuvõtmiseks ning esitatavate dokumentide edastamiseks.

2015. aasta novembrist alates lisandus eelnevale veel Pinna tn teeninduse klienditeenindajatele kohustus teostada relva registreerimisega nõutavad toiminguid, vormistada nõuetekohaselt relvaomanike poolt relvade politseile hoiule andmise ning olla pädevad ametnikud relvaseaduse kontekstis, kes on volitatud vormistama ja kontrollima relvaomandi üleminekut ühel isikult teisele. Lisandunud tööülesannete korrektseks teostamiseks viidi Pinna teeninduse teenindajatele läbi spetsiaalne koolitus, ülemineku kuudel viibis lubadealane menetleja abiks teeninduses ning samas käisid teenindajad ka kogemusi omandamas lubadeteenistuses.

Uues Tammsaare teeninduses toiminguid relvadega täna teha ei saa, kuna puudub ohutuks relvakontrolliks vajalik ruum.

Kolmandaks märkimisväärseks tööviiduks lubadeteeninduses tuleb kindlasti pidada prefektuuri relvahoidlasse väga pikaks ajaks seisma jäetud relvade sundvõõrandamisprotsessi taasalgustamist. Üksnes viimasel kvartalil sundvõõrandati ning anti PPA logistikabüroole üle pea 350 relva ning jõuti ette valmistada ka järgmine sundvõõrandatud relvade partii, mis antakse logistikutele üle käesoleva aasta esimestel kuudel.

Ivo Utsar

Piirivalvebüroo juht

2015. aastal registreeritud ebaseadusliku rände juhtumite arv võrreldes 2014. aastaga kahekordistus. Piirijulgeoleku olukord on jätkuvalt pingeline ning ühtlasi ka viie aasta võrdluses kõige suurema surve all.

2015. aasta alguses koostatud ohuproгноos lennujaamade osatähtsuse suurenemisest EL-i suunalisel sisserändel pidas paika. Nii Helsingi, Riia, kui ka Tallinna lennujaam on olnud pideva kasvava sisserände surve all. Suurimaks ebaseadusliku rände viisiks õhupiiridel oli jätkuvalt viisa väärkasutamine. Võltsitud reisidokumentide või teisele isikule kuuluva reisidokumendi juhtumite osakaal ebaseadusliku rände viiside üldarvust on olnud Eestis aastaid suhteliselt marginaalne (6%).

2015. aastal kasvas II astme kontrolli suunamiste arv võrreldes 2014. aastaga 1591-ni (2014 - 798) ja sisenemisekeelude arv 320-ni (2014 - 150). Tallinna lennujaama piiripunktis vormistati ligi 30% kogu Eesti sisenemisekeeldudest. Kui veel 2013. aastal oli valdav enamus sisenemise tõkestamisi seotud meremeeste liikumiste ja nende dokumentidega, siis 2014. ja 2015. aastal on enamus tagasisaatmisi seotud viisa või viisavaba viibimise väärkasutamistega.

2015. aasta üheks peamiseks trendiks oli valedel alustel viisa väljastamise viiside avastamine ja tõkestamine. Viisataotlejate puhul on tegemist väga suure massiga ning iga uue viisi avastamise aluseks on ametnike otsustusjulgus ja järjest professionaalsem töö piiril. Väga vajalik on siin lennunimekirjade eelkontroll ja I ning II astme kontrollis läbiviidud küsitlemised. Oluline on erinevate juhtumite süvaanalüüs, mis aitab välja tuua konkreetseid riskiprofiile.

2015. aastal oli Põhja prefektuuris kokku 135 varjupaigamenetlust. Märkimist väärib asjaolu, et aasta-aastalt on Põhja prefektuuri osakaal kogu riigis vastuvõetavatest taotlustest olnud tõusuteel.

Rahvusvahelise kaitse taotluste arvu kahekordistumine võrreldes varasema perioodiga näitab, et poliitilised, majanduslikud ja sotsiaalsed protsessid lähiregioonides, kui ka kaugemal maailmas, mõjutavad samuti Eestit. Kestva Euroopa rändekriisi kontekstis on saadud kogemus väärtuslik. Samas kujunes varjupaigataotluste maht üsnagi koormavaks, eriti arvestades asjaolu, et kõigist 135-st varjupaigataotlejast olid üle poole (71) Ukraina kodanikud ning riiki saabuti seadusliku aluse ehk viisaga. Kuna viibimisaja lõppedes pöördui enamikel juhtudel piirkondlikesse politseijaoskondade teenindussaalidesse, siis tuleks tõsiselt kaaluda esmaste lihtsamate varjupaigataotluse vastuvõtmise kompetentsi loomist ka teenindussaalidesse.

2015. aastal hakkasime rakendama rahvusvahelise kaitse andmise osas piiril tagasilükkavaid otsuseid välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse § 16 alusel. Vastavad tagasilükkavad otsused tehti isikutele, kelle tagasisaatmine tuginedes COI (COUNTRY OF ORIGIN INFORMATION) ja isikute tagasisaatmisel puudus oht nende elule ja tervisele. Selliste tagasilükkavate otsuste tegemine on kokkuvõttes riigile kordades odavam ja mõistlikum.

Hüppeline sisserände kasv ning sisuliselt lakkamatu ööpäevane sisserändajate liikumine Euroopasse algas 2015. aasta juulis ja vaatamata liikmesriikide pingutusele põgenike ränne kontrolli alla saada jätkub endiselt.

Tundsi reaalset ohtu, et „Via Baltica“ läbirände kanal saab reaalsuseks. Alustasime kiirtelt taktika ümber kujundamist Tallinna vanasadamal. Võtsime tugevdatud kontrolli ja profileerimise alla Tallinna Vanasadamal Rootsi ja Soome väljuvad suunad. Kartus, et „Via Baltica“ põgenike rändekanal võib

saada reaalsuseks, ei lasknud kaua oodata. 05.09.2015. a tabati Tallinna Vanasadamas 11 Afganistani kodanikku, kes olid alustanud oma teekonda Kesk-Euroopast ja jõudnud Poolast taksodega Eestisse, et edasi liikuda Soome. Lisaks, sellele, et kardetud oht realiseerub, saime uut teadmist, et meil puudub tõhus esmaste tegevuste protsess taolise sündmuse kiireks lokaliseerimiseks. Samuti tekkis oht, et Kinnipidamiskeskuse kohtade arv ammendub.

Mida tegime?

Töötasime välja sündmuse lahendamiseks esmaste tegevuste ja isikute registreerimise süsteemi, lõime ajutised menetluse ning majutamise tingimused Süsta tänavale.

Saime hea menetluspraktika ja koostöö prokuratuuriga KarS § 259 sätestatud süütegude uurimisel ja alustasime 2015. aastal kaheksa kriminaalmenetlust KarS §259 tunnustel. Toimetatud isikuid oli kokku 46, toimetajaid peeti kinni neli, kellest kolm on kohtu poolt süüdi mõistetud ja üks isik on veel vahi all.

Olen veendunud, et tänu heale koostööle nii erasektoriga, meie naaberriikide õiguskaitseorganitega ning PPA siseselt, saime mingiks perioodiks selle „ukse lukku“. Seda kinnitab see, et novembris ja detsembris ei peetud Põhja prefektuuri vastutusalas kinni ühtegi suuremat gruppi ebaseaduslikult riigis viibivaid isikuid. Samas ei saa jääda loorberitele puhkama. Erinevad riigid teatavad, et on oma varjupaigataotlejatele mõeldud majutuskohdade varud ammendanud ning taastavad ajutiselt piirikontrolle. Kas tekib uuesti oht „Via Baltica“ rändekanali loomise katsetamiseks? Peame olema selle trendi taastekkeks valmis ning kiirelt ja resoluutselt reageerima.

Kui rääkida piiriülesest organiseeritud kuritegevusest Läänemere piirkonnas, siis on ebaseaduslik tegevus muutunud varjatumaks. Mistõttu on vajadus teha veel tõhusamat koostööd oma lähinaabritega. Hea meel on tõdeda, et koostöö Soome ja Rootsiiga on muutunud veel vahetumaks ja paremaks. 2015. aasta lõpus sai läbi kaks aastat väldanud projekt Turnstone. Projekti näol on tegemist Rootsi kuningriigi Stockholmi maakonna piiripolitsei algatusega. Projektis osalesid Rootsi, Soome, Eesti, Läti ja Leedu ametkonnad. Projekti jooksul pidasid näiteks Rootsi kolleegid kinni 153 kuriteos kahtlustatavat, suurem osa neist olid seotud varguste ja röövidega. Kokku konfiskeeriti kinnipeetutelt 2,5 miljoni euro väärtuses raha ja esemeid.

Turnstone'i koostööprojekti raames toimunud reidi käigus avastati Paldiskis Kapellskäri sõitvale laevale „Liverpool Seaways“ suundunud veoauto järelhaagisest 7,6 miljonit salasigaretti. Ühisoperatsioonidel kogutud info kohaselt võib piltlikult öelda, et iga päev liigub Läänemere kolmnurgas (Eesti – Soome – Rootsi) ca 50 kuritegeliku taustaga isikut, ehk siis meie reisisadamatest läbib aastas ca kaheksa Star reisilaevatäit potentsiaalset kurjategijat.

Kuidas edasi aastal 2016?

2016. aastaks on planeeritud ja olemas esmased kokkulepped, et jätkata tegevusi pisut väiksemas nn „Turnstone Light“ formaadis.

2016. aastal peame olema valmis nii varjupaigataotlejate arvu oluliseks suurenemiseks. Samuti võib eeldada menetlusega seonduvate riskide suurenemist, riiki sisenemise ja siin viibimise staatuse väärkasutamise tõenäosuse kasvu, riigi julgeolekule ning avaliku korraga seonduvate ohtude realiseerumise tõenäosuse suurenemist. Vajalik on jälgida rände trendide muutusi. Tekkivate ohtude kiire kaardistamine ning eelteavitus on olulised oma taktika ja tegevuste kiireks muutmiseks.

Kokkuvõtteks soovin kõiki tänada tubli töö ja panuse eest Eesti julgeoleku tagamisel.

Politseijaoskonna juhtide kokkuvõtted

Kaido Saarniit

Kesklinna politseijaoskonna juht

Kesklinna politseijaoskond on territooriumilt väikseim jaoskond Põhja prefektuuris, kuid ühe elaniku kohta toime pandud süütegude arv on Eesti suurim.

Põhilised probleemid, tegevused ning võimalikud lahendused Kesklinna politseijaoskonna tööpiirkonnas toon välja alljärgnevas ülevaates, kus on ära märgitud ka abipolitseinike tegevus, kuna vabatahtlike abil saab politsei ennetada ja avastada suurel määral süütegusid.

Probleemid „Bermuuda kolmnurgas“

Nimetatud piirkonda on koondunud väga palju lõbustusasutusi, millest suur osa on Suur-Karja tänaval. Kuna piirkonnas liigub nädalavahetustel ja turismihooajal väga palju inimesi, siis sellest tulenevalt on loodud soodsad tingimused süütegude toimepanekuks. Väidet toetab ka

toimepandud isikuvastaste kuritegude, taskuvarguste ning öörahu ja avaliku korra rikkumiste statistika. Võrreldes varasemate perioodidega on 2015. aastal õiguskord nimetatud piirkonnas paranenud. Selleks on Kesklinna politseijaoskond korraldanud varasemaga võrreldes neli korda rohkem reide, kokku 16 tegevust, eesmärgiga ennetada ja avastada süütegusid „Bermuudas“. Õiguskorda on parandanud ka asjaolu, et alates 2014. aasta novembrist patrullivad nädala lõpus öösiti vanalinnas kaks jalgisipatrulli. Nende tegevuste tulemusena on vähenenud taskuvarguste ning öörahu ja avaliku korra rikkumiste arv, kuid kahjuks ei ole kahanenud vägivallaga seotud väljakutse hulk. Endiselt ei pööra lõbustusasutused piisavalt tähelepanu tänaval asuvatele joobes klientidele, kuigi enamus konflikte saavad alguse just sealt.

Politsei näeb jätkuvalt „Bermuuda kolmnurga“ probleemide lahendusena lõbustusasutuste tegevuste piiramist antud piirkonnas ning professionaalsemate turvatöötajate kaasamist. Senine praktika on näidanud, et turvatöötajad ei ennetati tihti konflikte, vaid pigem võimendavad neid. Sel aastal ei ole otstarbekas suunata „Bermuuda kolmnurka“ samas mahus ressursi, sest politseilised tegevused ja meie reageerimine saavad pakkuda vaid ajutist lahendust. Nende probleemide likvideerimiseks peavad panustama kõik osapooled, kaasa arvatud ettevõtjad.

Tänaseks on Tallinna Linnavalitsus võtnud vastu määruse, millega piiratakse alkoholi jaemüüki ning lõbustusasutuste tegevust „Bermuuda kolmnurgas“. Seal tegutsevad ettevõtted on määruse vaidlustamiseks pöördunud kohtusse. See samm linnavalitsuse poolt näitab, et politsei ei ole probleemi lahendamisel üksi.

Taskuvargused vanalinnas ja sadama piirkonnas

2015. aastal jäi silma positiivne trend. Nimelt on Tallinna sadama piirkonnas taskuvaraste tegevus väga marginaalne – registreeriti vaid mõni üksik juhtum. Võrreldes varasemate aastatega panustas Kesklinna politseijaoskond mullusel turismihooajal rohkem ennetustööle, suunates aktiivsetel perioodidel sadama ja vanalinna piirkonda patrullima nii vormis kui ka erariietes politseinikke. Selle tulemusena vähenes registreeritud taskuvarguste arv sadamas. Jälitusmenetluse tulemusena pidasime kinni kuus aktiivsemat taskuvarast, kes kõik on kohtu poolt süüdi mõistetud. Nendest viit karistati

reaalse vangistuse, millest kõige lühem oli ühe aasta ja kümne kuu ning pikim kahe aasta ja kuue kuu pikkune.

Samuti võeti vahi alla mitmed inimesi, kelle põhitegevuseks oli taskuvargused ühistranspordis.

Taskuvaraste uus trend on kallite üleriiete vargus meelelahutuskohtades – varastatakse enamasti joobes turistide jopesid, mantleid ja jakke koos taskutes olevate esemetega. Kindlasti on ka siin lahenduseks turvatöötajate professionaalsem käitumine ning lõbustusasutuste panustamine kvaliteetsele turvateenusele ja videovalvesüsteemile. Oleme kaardistanud asutused, kus on sarnaseid vargusi enim toime pandud, et juba 2016. aastal kaasata ettevõtete esindajad jätkuprojekti „Oskuslik teenindamine“, mille eesmärk on kaitsta klientide vara.

Üldine tulevikuperspektiiv näitab, et avatud Euroopas, kus toimub inimeste vaba ja piiranguteta liikumine ühest riigist teise, hakkavad kurjategijad liikuma Euroopa vaesematest (Rumeenia, Bulgaaria jt) riikidest rikkamatesse, et süütegude toimepanemise läbi kiiresti raha teenida. Seda oli näha ka sel suvel Tallinnas. Näiteks tegime kindlaks ja lõpetasime Rumeeniast pärit taskuvaraste grupi tegevuse.

Lähisuhtevägivald

Suurem osa lähisuhtevägivald kuritegudest pannakse endiselt toime Põhja-Tallinnas. Saame välja tuua jätkuvalt hea koostöö linnaosade sotsiaaltöötajatega, kes on politseile ja peredele probleemide lahendamisel igati abiks. Seda näitavad kasvõi juhtumid, kus laste heaolu huvides on nad ajutiselt viidud turvakodudesse.

Aasta jooksul on lähisuhtevägivald juhtumeid rohkem registreeritud, sest piirkonnapolitsei on järelkontrollide käigus tuvastanud süütegude toimepanemisi ning see on kaasa toonud kuriteoteadete tõusu. Piirkonnapolitsejniku selline lähenemine probleemile tagab, et süüteod ei jää märkamata ja saavad lahenduse - vajadusel vahistatakse teo toimepanija või ohustatud pereliikmed eemaldatakse vägivaldsest inimesest.

Alaealised

Kesklinna politseijaoskonna territooriumil asub palju lõbustusasutusi ja kaubanduskeskusi, kuhu kogunevate alaealiste eesmärk on saada kauplustest alkoholi ning pääseda lõbustusasutustesse. Ennetamaks alaealiste suhtes ning nende poolt toime pandavaid süütegusid, on jaoskond korraldanud sihtsuunitlusega politseioperatsioone, mis kindlasti ei eemalda täielikult probleemi, kuid aitavad tuvastada ärisid ja inimesi, kes soodustavad alaealistele alkoholi kättesaamist. 2015. aastal tegime mitme kaubanduskeskuse kohta märgukirja, et takistada noorte ligipääsu alkoholile. Käivitasime projekti „Oskuslik teenindamine“, mille abil tõstame teenindajate teadlikkust tagajärgedest, mis kaasnevad alkoholi müügiga alaealistele. Eelmisel aastal pöörasime varasemast rohkem tähelepanu noorte alkoholi tarvitamisele kallutamisele. Tegime kindlaks ca 20 kuriteoepisoodi ning süüdlased on võetud vastutusele.

Aina enam tarvitavad alaealised kanepit või sünteetilist kanepit. Selle ennetamiseks oleme koolides läbi viinud narkootiliste ainete kahjulikkusest rääkivaid loenguid. Eelmise aasta lõpus tabasime sihipärase tegevuse käigus alaealise narkodiileri, kes levitas ainet just alaealiste seas.

Positiivset tulemust on andnud probleemsete alaealiste kaasamine projektidesse „Spin“ ja „Puhas tulevik“. Nende abil oleme suutnud hoidma mitmeid alaealisi eemal süütegude toimepanemisest.

Vargused sõidukitest

Sõidukite ja nendest varastamine on probleem terve Kesklinna politseijaoskonna piirkonnas. Kõige rohkem varastatakse kesklinnas, põhiliselt velgi ja autodesse jäetud esemeid. Võib öelda, et vargad võtavad kaasa kõik, mis sõidukites leidub - nii pisemaid asju kui ka suuri kohvreid ja reisikotte.

2014. aastaga võrreldes on sõidukitesse sissemurdmine langenud Kesklinnas ca 100 võrra. Nimetatud süüteo liik on langenud viimased kaks aastat. Seda tänu rohkematele patrullidele ning mitmesse suuremasse parklasse omanike poolt paigaldatud videovalvele. Samuti suleti sadamas suur parkimisala, kus puudusid turvakaamerad, mistõttu langesid just seal parkinud autod varaste kätte.

Liiklusturvalisus

Mullu tegelesime tõhusamalt liiklusjärelvalvega. Pöörasime rohkem tähelepanu kergliiklejatele, ülekäiguradadel toimuvale, joobes ja lubadeta juhtidele ning kiiruseületajate tabamisele. Kontrollisime põhjalikumalt turvavarustuse nõuetekohast kasutamist ning fooritulede järgimist. Lähtudes piirkonna eripärast ja vajadustest, oleme kasutanud ressursse võimalikult paindlikult, kasutades näiteks ülekattega graafikut ja liiklusele spetsialiseerunud ametnikke.

Kõigele vaatamata oli eelmine aasta liikluses õnnetu. Hukkus kuus liiklejat (2014. aastal oli üks hukkunu), kellest neli olid kergliiklejad. 2014. aastaga võrreldes suurenes vähesel määral liiklusõnnetuste tagajärjel vigastada saanud inimeste ja liiklusõnnetuste arv.

Sel aastal muudame liiklusohutuse tagamise taktikat. Kui mullu tegime politseilisi tegevusi suuremates gruppides ja ühes-kahes kohas, siis käesoleval aastal hajutame politseiametnikke vajaduse põhised.

Vabatahtlikud

Mulluse seisuga kuulub Kesklinna abipolitseinike rühma 85 abipolitseinikku. 34 AP-l on õigus kanda teenistuselva, 22 inimest on iseseisva ülesande täitmise pädevusega ning 12 on läbinud alarmsõidukoolituse. Kõik abipolitseinikud on korrakaitse valdkonnas ning neid kaasati peamiselt korrakaitsealistesse ja ennetuslikesse tegevustesse. Rõhustime abipolitseinike koolitamisele ning nende oskuste parandamisele. Lisaks koolituste korraldamisele on abipolitseinikke motiveeritud erinevate üritustega koos PPA kesküksuste, Põhja prefektuuri ja Kesklinna Valitsusega.

Eelmisel aastal kaasati Kesklinna politseijaoskonnas abipolitseinikke kokku 17 412 tundi, neist 2679 möödus erinevatel koolitustel. Politseiliste tegevuste hulgas on arvestatud osalemist auto-, jalgsi-, rolleri-, ATV-, jalgratta- ja IPAP patrullides, sihtsuunitlustega politseilistel tegevustel, erinevatel ennetusüritustel haridus- ja omavalitsusasutustes, piirivalve tegevustes Tallinna lennujaamas ja sadamas ning tegevustes koos kriminaalpolitseiga.

Abipolitseinikud on olnud suureks abiks kogukonna turvalisuse tagamisel ning käesoleval aastal ei võta me eesmärgiks abipolitseinike arvu märgatavat suurendamist, vaid olemasolevate motiveerimist ning professionaalsuse tõstmist.

Valter Pärn

Ida-Harju politseijaoskonna juht

Ida-Harju politseijaoskonna teeninduspiirkonna moodustavad Tallinna linnaosad (Lasnamäe ja Pirita) ning Harjumaa ida poolsed kohalikud omavalitsused (Maardu ja Lohja linn, Aegviidu, Anija, Jõelähtme, Kose, Kuusalu, Raasiku, Rae ja Viimsi vald). Töökorralduslikult on Ida-Harju politseijaoskond jaotatud kaheks konstaablijaoskonnaks: Ida-Tallinna konstaablijaoskond, mis teenindab Pirita ja Lasnamäe piirkonda ning Ida-Harju konstaablijaoskond, mis teenindab eelpool loetletud linnasid ja valdasid. Funktsionaalselt kuuluvad Ida-Harju politseijaoskonna koosseisu ennetus- ja menetlustalitus (sh Ida-Tallinna ja Ida-Harju konstaablijaoskonnad), patrullitalitus ning teenindussaal.

Õiguskord

Üldarvudes on Ida-Harju politseijaoskonna alal kuritegevus vähenenud. Ootuspäraselt on kahanenud varavastased kuriteod, ennekõike vargused. Selle põhjuseks on eelmise aasta 1. jaanuaril jõustunud seadusemuudatus, millega muudeti väärtegu ja kuritegu eraldavat rahalist piirväärtust, see tõsteti 64 eurolt 200 euroni. Vargused on vähenenud kõikides Ida-Harju politseijaoskonna piirkondades, v.a Maardu ja Lohja, kus hüppeliselt on kasvanud varguste arv kauplustest. Kõnealuste varguste toimepanijateks on piiratud arv inimesi, kes varastavad süstemaatiliselt. Seadusemuudatus on viinud langusesse ka kelmuste arvu. Isikuvastastest kuritegudest annavad jätkuvalt tooni kehalised väärkohtlemised, millest omakorda 2/3 moodustavad lähisuhtevägivalla juhtumid. Kehalised väärkohtlemised on kasvanud kõikides jaoskonna piirkondades, v.a Aegviidu ja Kuusalu vallas, kus see on langenud (vastavalt ühe ja kahe juhtumi võrra) ning Kehra linnas, kus see püsib samal tasemel. Lähisuhtevägivalla juhtumite kasv linnas ja maakonnas on võrdne.

Positiivset trendi näitab röövimiste arv, mis on teist aastat järjest languses, vähenedes 2015. aastal neljandiku võrra (72-lt 54-le). Vaid Kehra linnas ning Kuusalu ja Rae valdades on aasta tagusega võrreldes pandud toime üks röövimine rohkem. Kusjuures Kehras ja Kuusalus pandigi toime vaid üks röövimine aastas ning Rae vallas tõusis röövimiste arv ühelt kaheni.

Hüppelise kasvu on läbi teinud kuriteona kvalifitseeritavate liiklusalaste süütegude arv. Rohkem on tabatud joobes mootorsõidukijuhte. Lisaks on tabatud sõidukit korduvalt juhtinud juhtimisõiguseta inimesi.

Ida-Harju politseijaoskond tegeles ka mitmete suurt avalikkuse tähelepanu pälvinud juhtumi lahendamise. Neist enim tähelepanu pälvis kahe koera ja ühe kassi tapmine Lasnamäel mullu veebruaris ning koera poomine Pae pargis sama aasta aprillis. Loomade julmas kohtlemises kahtlustatavad mõisteti süüdi ning üks neist on tänaseks ka oma karistuse kandnud.

Märkimist väärib, et ajal, kui avalikkust hoidis ärevuses Rahumäe terviserajal naist rünnanud inimene, siis samal ajal (kaks päeva hiljem) rünnati naist ka Maarjamäel, kes õnneks viga ei saanud. Juhtumi puhul on positiivne, et politseil õnnestus ründaja tuvastada tänu tunnistajale. Negatiivsele poolele tuleb paigutada asjaolu, et vaatamata üleskutsetele jäi rünnaku ohver tuvastamata.

Väärteod

Avastatud väärtegude üldarv on Ida-Harju jaoskonna alal kasvanud. Suurema kasvu on läbi teinud Ida-Tallinna konstaablijaoskonna piirkond ning väiksema languse Ida-Harju konstaablijaoskonna oma. Vaid Jõelähtme vallas on väärtegude avastamine kasvanud ning seda liiklusseaduses sätestatud väärtegude avastamise arvelt.

Ootuspäraselt on kasvanud pisivargused kaubandusettevõttest. Põhjuseks eelpool kirjeldatud seadusemuudatus. Sama seadusemuudatus vähendas omavolilisi sissetunge kuriteona ning tõstis nende väärtegude arvu. Valdavalt on tegemist sõidukitesse sisse murdmistega.

Ida-Harju jaoskond hoidis jätkuvalt kõrgendatud tähelepanu all alaealiste huvi alkoholi ning neile alkoholi võimaldavate täisealiste suhtes. Avastati varasemast rohkem alkoholi tarbinud alaealisi ja neile alkoholi müünud ning üle andnud täisealisi.

Politseile mitmeid aastaid prioriteetses valdkonnas ehk liiklusjärelvalves tuvastati ohtlikematest liiklusalastest väärtegudest varasemast rohkem juhtimisõigust mitteomavaid mootorsõiduki juhte, foori nõudeid eiravaid mootorsõidukijuhte, alkoholi tarvitanud juhte ning kiiruseületajaid.

Ida-Harju politseijaoskonna menetluses olnud väärtegudest pälvisid avalikkuse suurt tähelepanu UBER'i (taksoteenuse vahendaja) ning MMS'i ja DMSO juhtumite (kemikaal, mida müüdi ravimina) menetlemine. UBER'i menetlus lõpetati tõendite puudumise tõttu, sest väärteomenetluses ei väljasta pangad tõendeid. MMS'i ja DMSO ainete menetlemine oli väga mahukas ning sisaldades muuhulgas väärteomenetluses harva kasutatavat eravalduse läbiotsimist. Lisaks oli menetlejal vaja omaalgatuslikku ja iseseisvat enesetäiendamist keemia ja farmaatsia valdkonnas, hindamaks menetlusaluste isikute süüd. Seegi menetlus takerdus osaliselt õigusaktides sätestatud piirangute tõttu, mis ei võimalda väärteomenetluses saada näiteks tõendeid pankadelt. Käesoleval ajal on nimetatud väärteoasjas kogutud materjalide alusel alustatud kriminaalmenetlus.

Liiklusturvalisus

Üldarvudes on Ida-Harju piirkonnas toimunud liiklusõnnetuste arv jäänud samale tasemele 2014. aastaga, vähenedes kahe õnnetuse võrra. Kokku toimus 1020 liiklusõnnetust (2014. aastal - 1022), millest inimkannatanutega õnnetusi oli 219 (2014. aastal - 190) ning kannatanuid 282 (2014. aastal - 235). Inimkannatanutega õnnetuste arv kasvas terves Ida-Harju teeninduspiirkonnas kokku 15%, sh Ida-Tallinna konstaablijaoskonnas 9% ning Ida-Harju konstaablijaoskonnas 25%.

Liiklusõnnetustes said vigastada ennekõike mootorsõidukites olnud inimesed. Kergliiklejaid on kõikides inimkannatanutega õnnetustes saanud kannatada 28%. Vähenenud on jalakäijate ja rulluisutajate osalus inimkannatanutega õnnetustes ning kasvanud on jalgratturite osalus.

Mullu hukkus liiklusõnnetuste tagajärjel üks inimene rohkem kui aastal 2014 – kokku üheksa liiklejat. Kergliiklejaid hukkus neli. Enim tähelepanu pälvis paarikuu vanuse imiku hukkumine Tallinn-Narva mnt 19. kilomeetril, kus roolijoodiku juhitud sõiduauto sõitis suurel kiirusel tagant otsa ees liikunud sõiduautole.

Kõige traagilisemaks kujunes novembrikuu, kui Põhja prefektuuri piirkonnas hukkus avariide tõttu viis inimest. Kõik need traagilised õnnetused toimusid Tallinnas ning jalakäijatega. Nendest kaks olid Ida-Harju politseijaoskonna tööpiirkonnas sama kuupäeva varahommikul kuue minutilise vahega.

Vabatahtlikud

Abipolitseinike arv on 2015. aasta jooksul kasvanud 19 abipolitseiniku võrra. Lisandus 24 vabatahtlikku ning lahkus viis. Iseseisva tegutsemise õigusega abipolitseinikke on 19. Relvakandmise õigusega on üheksa ja alarmsõidu õigusega kuus abipolitseinikku.

Nad osalesid mullu politseitegevustes 4840 tundi, millest jalgsi- ja rattapatrullides 180 tundi ja autopatrullis 3270 tundi.

Kuna mullu vähenes abipolitseinike osalemine politseitegevustes, siis 2016. aasta eesmärk on kindlasti suurendada osalemiste mahte. Peab panustama iseseisvate patrullide suurendamisse. Ühest küljest soodustab seda politseisõiduki kasutamise võimaldamine, teisalt on takistuseks vähene abipolitseinike arv, kes on läbinud alarmsõidukoolituse.

Positiivsena tuleb ära märkida, et 2015. aastal sõlmis Ida-Harju politseijaoskond koostöölepped viie kohaliku omavalitsusega (Aegviidu, Jõelähtme, Kose ja Kuusalu vald ning Loksas linn) ja Lasnamäe linnaosavalitsusega. Ülejäänud kohalike omavalitsuste ning Pirita poolt on saadud positiivne tagasiside koostööleppede sõlmimiseks. 2016. aasta jaanuaris lisandusid Raasiku ning Viimsi vald.

Ennetus

Ida-Harju jaoskonna ametnikud viisid läbi või osalesid erinevates ennetustegevustes, mida jaotame viite erinevasse gruppi – liiklus, vägivald, sõltuvusained, vara kaitse ja üldennetus.

Liikluse ennetusvaldkonnas olid peamiseks sihtgruppideks lapsed ja eakad. Esimeste klasside lastele viidi läbi kooliaasta alguse liiklusohutustund, kolmanda ja neljanda klasside lastele oldi abiks jalgrattaõppes, gümnaasiumi klassidele räägiti alkoholist tingitud riskikäitumisest liikluses. Eakatele viidi läbi teabepäev, kus selgitati riskikäitumist liikluses. Mullu viidi läbi teabepäevi eakatele vähem kui varasematel aastatel, kuna osalesid samad inimesed.

Vägivalla ennetamiseks toimusid mitmed lähisuhtevägivalla teemalised ümarlauad konkreetsete juhtumite lahendamiseks. Lisaks viidi läbi lähisuhtevägivalla ohvritest naistele kolm aastat järjest toimunud projekt „Turvaliselt koduseinte vahel“. 1. kuni 5. klasside õpilastele viidi läbi vägivalla ja kiusamise ennetamise teemalised tegevused koostöös MTÜ Rua Crew ja Paita Pai-ga.

Sõltuvusainete teemalisi ennetustegevustest osaleti projektis KEAT tõstmaks kuuenda klassi õpilaste teadlikkust sõltuvusainete ohtlikkusest. Gümnaasiumi õpilastele räägiti koostöös kogemusnõustajaga uimastitest ja nende ohtudest rääkivaid loenguid ja infopäevi. 6. kuni 8. klasside õpilastele viidi läbi sõltuvusainete teemalised loengud.

Jaoskond osaleb kahes Tallinnas ja Harjumaal toimivas suurprojektis – „Spin“ ja „Puhast tulevik“. Esimene on suunatud riskilastele, kes kaasatakse tasuta jalgpallitreeningutesse ning sotsiaalseid oskusi arendavatesse töötubadesse. Teine projekt toimub koostöös kohaliku omavalitsusega, mille raames suunatakse esmakordselt narkosüüteo toime pannud alaealine tema ja ta vanema nõusolekul pooleaastasesse sotsiaalprogrammi. Projektiga on liitunud kõik kohalikud omavalitsused.

Oma vara kaitseks on teadlikkuse tõstmiseks läbi viidud teabepäevad korteriühistutele ja eakatele. Lisaks korraldati projekt "Turvaline rannaala", mille raames paigaldati mereäärsete suvituspiirkondade parklatesse koostöös kohaliku omavalitsusega plakatid, mis tuletasid meelde oma vara autosse jätmise ohte.

Üldennetusena viidi läbi projekt "Turvaline koduvald", mille raames osales politsei piirkonnas toimuvatel kogupereüritustel, eesmärgiga informeerida elanikkonda abisaamise võimalustest enda turvalisuse tagamisest. Viimsi valla „Kohvikute päeval“ viis politsei koostöös MTÜ Naabrivalve Viimsi sektori inimestega läbi küsitluse, et saada elanikelt vahetult infot, millised on nende turvatunnet puudutavad mured.

Teenindussaal

2015. aasta jaanuarist alustasid teenindused relvalubade taotluste vastuvõtmist. Koolitati teenindajad ning koostati juhendmaterjal taotluste vastuvõtmiseks ning relvalubade väljastamiseks. Teeninduses saab alates eelmise aasta algusest esitada relva soetamisloa, relvalubade vahetamise ning teisi relvadega seotud taotlusi. Samuti hakkas teenindus väljastama relvalubasid. 2015. aasta jooksul võttis

Pinna teenindus vastu 1097 relvaloaga seotud taotlust, mis teeb keskmiselt 21 taotlust nädalas. Väljastati 949 relvaluba (ca 18 nädalas).

Lisaks relvalubadega seonduvale hakati eelmisel aastal teenindustes läbi viima relvadega seotud toiminguid. Novembrist alates sai teeninduses lisaks taotluse esitamisele registreerida relva ning teenindajad viisid läbi relva võõrandamise toiminguid ning vajadusel võeti ka relvi hoiule. Kõnealuste toimingute teostamise vajadus on madal klientide vähese teadlikkuse tõttu ning 2016. aastal ootame selles valdkonnas klientide arvu kasvu.

Mullu külastasid inimesed Pinna teenindust rohkem kevadel ja suvel. Teeninduses käinud klientide arv vastab prognoosidele. Vaid aasta lõpu klientide vähenemine on oodatust väiksem, sest suletud Vilmsi ja Sõle teeninduste kliendid ei valinud kõik vastavatud Tammsaare teenindust vaid eelistasid Pinna oma.

Eelmisel aastal vahetati välja fotobokside sisu, mille tulemusel saab inimene fotoboksis ise sobiva pildi välja valida ning ametnik näeb eelistust enda arvutis. Samuti lisati boksidele kõne funktsioon. Kui inimene teeb keele valiku (eesti, vene, inglise), siis fotoboks annab protsessi käigus fotografeerimise kohta juhiseid kliendi valitud keeles.

Oluline muudatus 2015. aastal oli teenindusaegade lühendamine. Kui eelnevalt olime avatud esmaspäevast reedeni kella 9-18ni, siis alates eelmise aasta augustist lühendati teeninduste lahtiolekuaega ühe tunni võrra ning teenindus on avatud kella 17ni. Teenindusaegasid muudeti üle Eesti ning samaaegselt ühtlustati ka politseiijaoskondade lahtiolekuaegu. Pinna tänaval asuv hoone on augustist alates avatud kella 8– 17ni.

Veiko Randlane

Lääne-Harju politseijaoskonna juht

2015. aasta oli Lääne-Harju politseijaoskonnale esimene restruktureerimisejärgne täis tööaasta. Kuna uus olukord, muutunud tööprotsessid ja alluvussuhted töid kaasa mõningase ebakindluse, siis sai 2015. aasta vaates väga olulisele kohale seatud ametnike koolitamine ja hea ning usaldusliku töökeskkonna loomine.

Oktoobri lõpus suleti meie Sõle ja Vilmsi tänavatel asunud teenindussaalid ning 1. novembrist alustas Tammsaare Ärikeskuses, aadressil Tammsaare tee 47, tööd uus paremate töötingimuste ja klienditeeninduse võimalustega teenindussaal.

Õiguskord

Võrreldes 2014. aastaga vähenes 2015 Lääne-Harju politseijaoskonna territooriumil kuritegude arv ca 10% võrra.

Kui möödunud aastal registreeriti 4945 kuritegu, siis 2014. aastal registreeriti kuritegusid 5459.

Peamised süüteoliigid (kuriteod ja väärteod) on jätkuvalt varavastased süüteod, liiklussüüteod, isikuvastased ja avaliku rahu vastased süüteod. Võrreldes 2014. aastaga on varavastaste süütegude osakaal jäänud suuresti samale tasemele, küll aga on langenud varavastaste ja avaliku rahu vastaste kuritegude arv, mille peamiseks põhjuseks on asjaolu, et 2015. aasta jaanuarist jõustus karistusseadustiku muudatus, millega dekriminaliseeriti süüteod, millega tekitati kahju alla 200 euro. Samuti dekriminaliseeriti karistusseadustikus avaliku korra süüteoliigina omavoliline sissetung (KarS § 266). 2015. aasta vaates on sellelaadsed süüteod registreeritud väärteguna.

Jätkuvalt on varavastaste süütegude osas probleemiks vargused sõidukitest ja seda just Tallinna linna territooriumil. Väljaspool Tallinna linna on selliste süütegude arv isegi 14% võrra langenud. Aasta viimastel kuudel saagisid vargused ühistranspordist ning hetkel käib ka aktiivne töö selliste süütegude toimepanijate tabamiseks. Kui Tallinna piirkonnas on vargused eluruumidest 5% võrra kasvanud, siis väljaspool Tallinna on eluruumidest vargusi pandud toime 15% vähem. Samuti on selliseid kuritegusid väljaspool Tallinna linna varasemast enam avastatud ja prokuratuuri saadetud. Nõmmel ja Tallinna linna lähiümbruses on jätkuvalt probleemiks vargused garaazidest ja abihoonetest. Selliste süütegude ennetamiseks on oluline, et elanikkond pööraks oma vara kaitsele enam tähelepanu, et väravad ja hooned hoitaks lukus ning väärtuslike esemeid ei jäetaks nähtavale. Selleks, et suurendada inimeste teadlikkust oma vara kaitsmiseks, oleme 2015. aastal viinud läbi erinevaid projekte ja ennetuskampaaniaid ning teinud aktiivselt teavitustööd läbi erinevate meediakanalite ja avalike ürituste.

Kelmusi registreerisime 2015. aastal võrreldes varasema aastaga 84 episoodi võrra vähem, kuid esile on kerkinud probleem mustlaste tegevusega, kes agressiivselt inimesi tülitavad ja neilt kerjamise ning neile esemete müümise kaudu raha välja petta üritavad. Selliste pettuste ennetamiseks oleme avaldanud hoiatavaid sõnumeid meedias, samuti levitanud hoiatavate sõnumitega infovoldikuid.

Liikluskuritegusid registreeriti 2015. aastal 37% võrra rohkem kui 2014. aastal. Kui joobes juhtimisena kvalifitseeritud kuriteod on jäänud 2014. aastaga võrreldes samasse suurusjärku, siis üheks liikluskuritegude arvu kasvu põhjuseks on 2015. aasta alguses jõustunud karistusseadustiku muudatus, millega kriminaliseeriti mootorsõiduki juhtimine juhtimisõiguseta juhul, kui seda on tehtud juba korduvalt. Varaemalt oli taoline süütegu käsitletav väärteona.

Lõviosa registreeritud isikuvastastest kuritegudest on jätkuvalt kehaline väärkohtlemine (KarS § 121), millest omakorda moodustab suure osa lähisuhtevägivald. Mullu registreeriti kokku 530 lähisuhtevägivalla juhtumit, mis on 49 võrra rohkem kui 2014. aastal. Vägivalla ärahoidmiseks ja kannatanute aitamiseks oleme koos sotsiaal- ning lastekaitsetöötajatega külastanud varasemast rohkem riskiperesid, kokku vähemalt 120 korral. Kõikides piirkonna omavalitsustes ja linnaosades toimuvad regulaarsed ümarlaua kohtumised, kus riskiperelega seotud probleemistik ühiselt läbi analüüsitakse ja võimalikke lahendusi otsitakse.

Kogukonda enim ohustavate süütegude avastamiseks oleme koostöös prokuratuuriga juurutanud töövormi, kus igapäevasest kuritegevuse monitooringust lähtuvalt suuname menetlejate tähelepanu just piirkonnas enim turvatunnet mõjutavate õigusrikkumiste avastamisele. Varavastaste kuritegude toimepanemise vastu võitlemisel on olulisel kohal tegeleda just varastatud kaupade kokkuostjate tabamisega (KarS § 202).

2015. aasta olulised töövõidud on kindlasti Rahumäe terviserajal naisterahva ründaja ja Õismäel tegutsenud ning elanikkonda ärevuses hoidnud „haamrimehe“ tabamine. Mõlema kuriteo avastamisega kasvatasime neis piirkondades elanike turvatunnet. Head tööd tegid meie varavastaste kuritegude uurijad, kelle järjekindel tegutsemine viis varastatud kaupa kokku ostnud isiku tabamiseni, kelle käest saadi ka kätte suures koguses erinevatele eraisikutele ja firmadele kuuluvat vara.

Liiklusturvalisus

Lääne-Harju politseijaoskonna territooriumil toimus 2015. aastal 263 inimkannatanuga liiklusõnnetust, mis on viie võrra rohkem kui 2014. aastal. Liiklusõnnetustes hukkus kokku kümme inimest, neist viis jalakäijat. Pooled hukkunuga õnnetused oli Tallinnas. Linnas toimunud traagiliste tagajärgedega õnnetuste põhjustajaks on sageli liikluses osalejate tähelepanematus ja hooletus. Jalakäijate ja jalgratturitega toimus kõige enam liiklusõnnetusi Mustamäe linnaosas, samas oleme just selles piirkonnas kergliiklejatele liiklusjärelvalvet kõige enam kasvatanud. Väljaspool Tallinna on hukkunuga liiklusõnnetuste põhjustajateks valdavalt joobes juhid, traagilistesse avariidesse satuvad ka tihti helkurita pimedas liikuvad jalakäijad, kes jäävad sõidukijuhtidele märkamatuks.

Lisaks järelevalve tõhustamisele korraldasime 2015. aastal liikluses varitsevate ohtude teadvustamiseks ja liikluskäitumise kujundamiseks erinevaid ennetusüritusi, kus peamisteks sihtgruppideks olid valitud põhikoolide õpilased ja eakam elanikkond, kes on varasema õnnetuste analüüside tulemusel osutunud põhilisteks riskigruppideks. Piirkonnapolitseinikud tegid omavalitsustele mitmel korral tähelepanekuid liiklusohhtlikest kohtadest, samuti kaardistasid oma piirkondades ära liiklusohhtlikud ülekäigukohad ja bussipeatused. Kahjuks ei ole erinevatel põhjustel esitatud ettepanekutega piisavalt arvestatud.

Koostöö

Politseijaoskonnale on kõige olulisemad koostööpartnerid kohalikud omavalitsused. 2015. aasta vaates pidasime väga oluliseks, et võrgustikupõhine töö juurduks igale tasandile, mis annaks võimaluse rakendada probleemide lahendamiseks ja ennetamiseks terviklikumaid lahendusi. Ennetustöö vaates on kõigis 16 omavalitsusüksuses tekkinud kindlad kontaktid ning saavutatud hea koostöö. Tihenened on koostöö sotsiaal- ja lastekaitse ametnikega, kellega toimuv infovahetus on alati operatiivne ja sisukas.

Koostöös Keila linnaga sai ellu kutsutud kohalike omavalitsuste järelevalve ja menetlusametnike koostööfoorum, mille kaudu näeme avanemas suuri võimalusi kohalike omavalitsuste järelevalve võimekuse edendamiseks.

2015. aastal lükati käima turvaliste kogukondade loomisele suunatud ennetusprojekt „Minu kogukond“. Koostööl ja kogukonnatööl põhinevad ka teised kaks jaoskonna poolt algatatud projekti: alaealistele ja nende vanematele, õpetajatele ning alkoholimüüjatele suunatud ennetusprojekt „Võta

vastutus oma lapse eest“ ja nii liiklusalase kui ka varavastase ennetusliku sisuga jätkuprojekt „Ületa teed õigel ajal ja õiges kohas“, mis on eelkõige suunatud eakatele. Kõik eelpool nimetatud projektid jätkuvad ka sel aastal.

Projekti „Minu kogukond“ raames on koondatud kogukondliku turvalisuse koostöövõrgustik, mille liikmeteks on politsei, Maksu- ja Tolliamet, Häirekeskus, Päästeamet, Tallinna Munitsipaalpolitsei Amet, Haabersti Linnaosa Valitsus, Kristiine Linnaosa Valitsus, Nõmme Linnaosa Valitsus, Mustamäe Linnaosa Valitsus, turvafirma G4S Eesti ning OÜ SDNA (esemete turvamärgistus).

Alaealistest narkootilise aine esmatarvitajatele suunatud programmi „Puhas tulevik“ rakendamine Lääne-Harju politseijaoskonna territooriumil on samuti sujunud edukalt ning ka selles osas tehakse tublisti koostööd. Lepingud programmi rakendamiseks sõlmiti pikema viivitusega 16 piirkonnast 14s.

Vabatahtlikud

2015. aasta vaates oli politseijaoskonnale oluliseks eesmärgiks vabatahtlikkuse arendamine ja abipolitseinike aktiivne kaasamine. Meie politseijaoskonnaga liitus 35 uut abipolitseinikku ning 2015. aasta lõpu seisuga on Lääne-Harju politseijaoskonna rühmas kokku 113 vabatahtlikku. Abipolitseinikud osalesid politseitoos ca 18000 töötunni ulatuses, mida on oluliselt enam, kui me endale eesmärgiks seadsime. Lisaks patrulltegevuse toetamisele võtsid vabatahtlikud mullu osa erinevatest reididest (291 korral) ning osalesid piirkondlikus politseitoos.

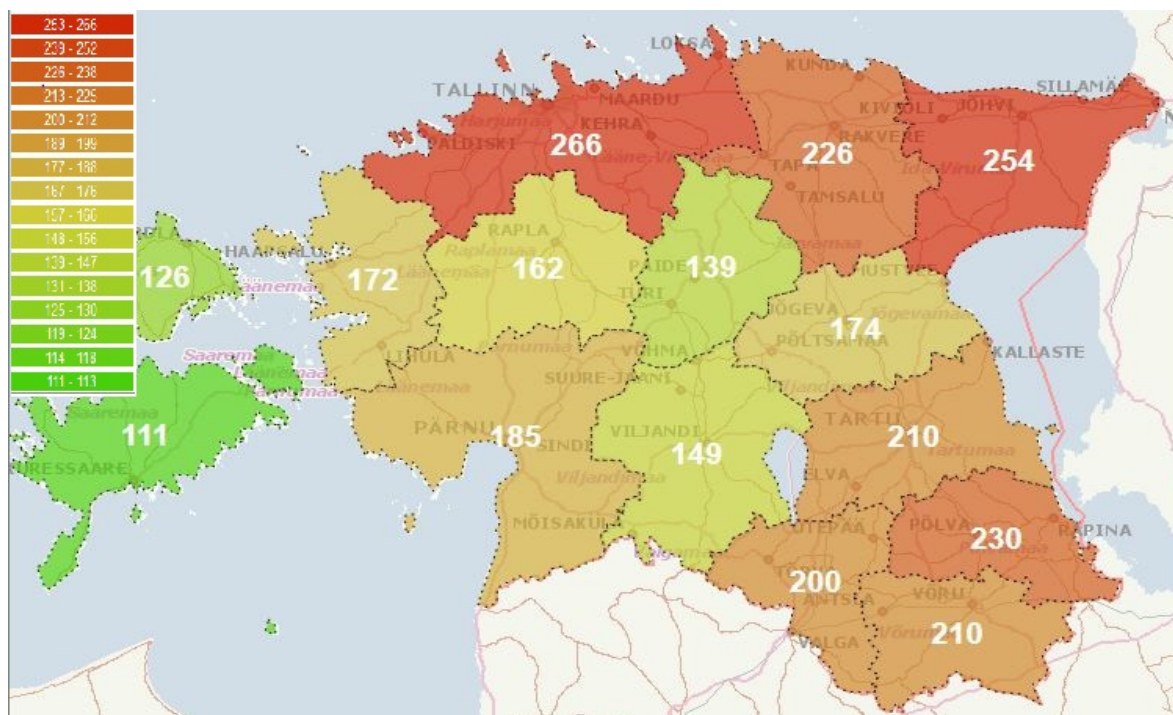
Iseseisva tegutsemise pädevusega abipolitseinikud tegid möödunud aastal 7080 tundi korrakaitsetööd, sellest iseseisvalt 551 tundi. Nad patrullivad nädalavahetustel iseseisvalt konkreetsetes piirkondades, kuhu piirkonnavanem neid suunab, või tagavad koos piirkonnapolitseinikega avalikku korda oma koduvalla territooriumil.

Teeninduspiirkonna kuue kohaliku omavalitsusüksusega sõlmisime koostöökokkulepped, et luua abipolitseinike kaasamiseks ja koostööks paremad eeldused.

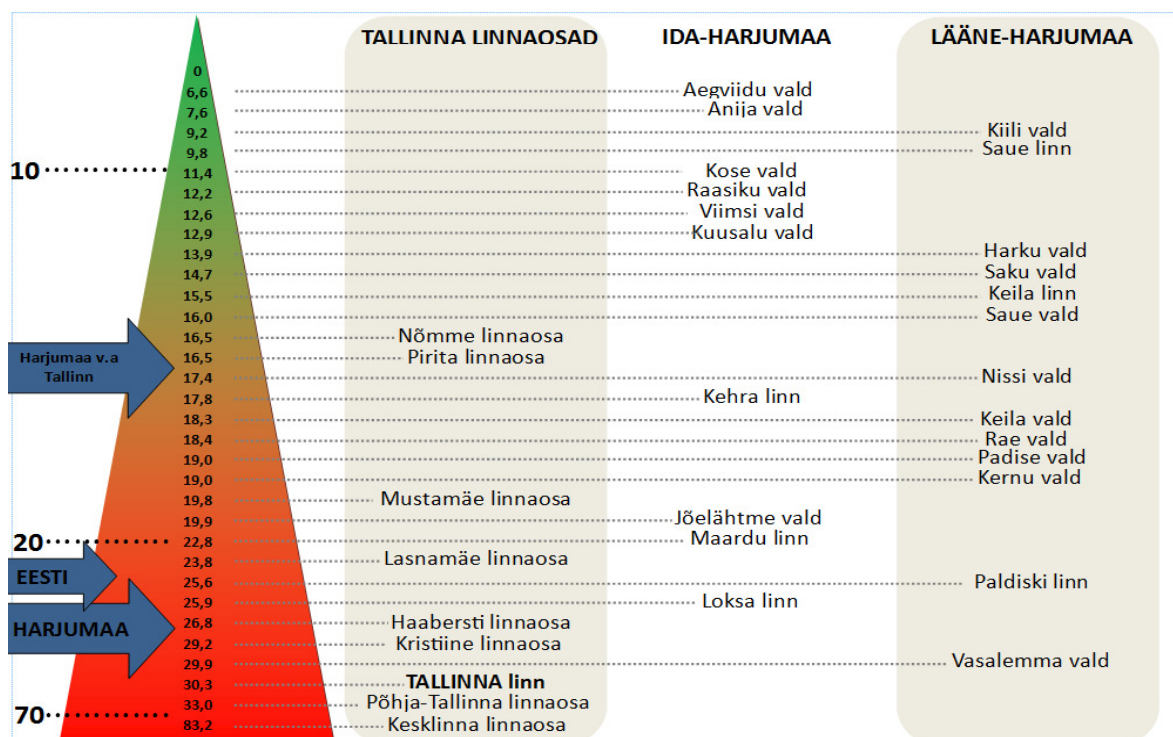
2016. aasta vaade

Peame jätkuvalt oluliseks piirkonda enim ohustavate süütegude ennetamist ja avastamist, liiklusturvalisuse tõstmist ning lähisuhtevägivalla ohvrite abistamist ja vägivalla ärahoidmist. Kui 2015. aastal oli arendamise, loomise ja õppimise aasta, siis 2016. aasta tuleb suhete ja meetodite tugevdamise ning hoidmise aasta.

Õiguskorra üldiseloostus Harjumaal*

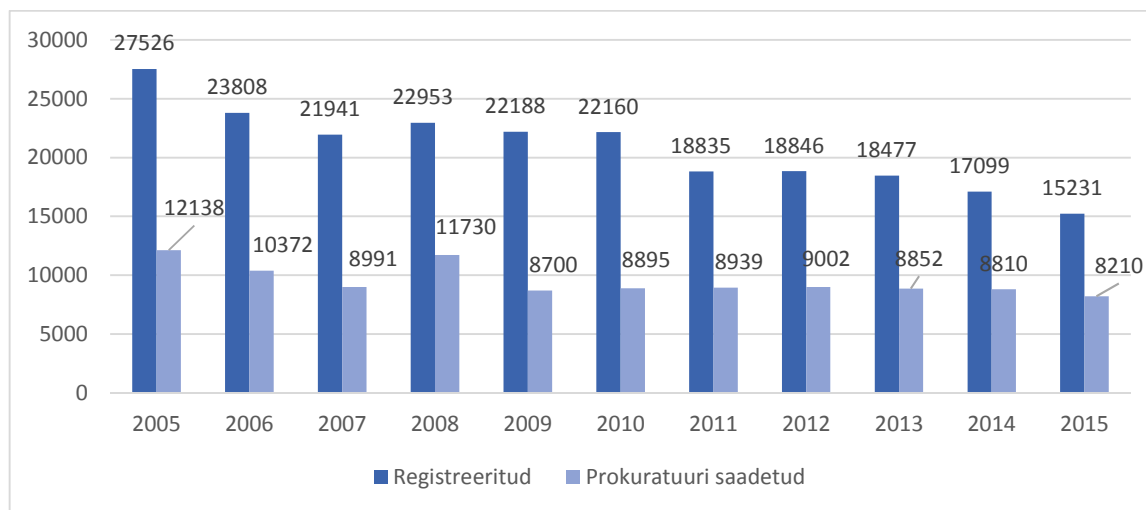

Joonis 1. Registreeritud kuriteod maakondade lõikes 2015. aastal 10 000 elaniku kohta. Allikas: Politsei- ja Piirivalveameti andmekogu andmed seisuga 11.01.2016

Joonis 2. Kuritegevus Harjumaal 2015. aastal 1 000 elaniku kohta omavalitsusüksuste lõikes. Allikas: Politsei- ja Piirivalveameti andmekogu andmed seisuga 06.01.2016, Rahvastikuregistriandmed

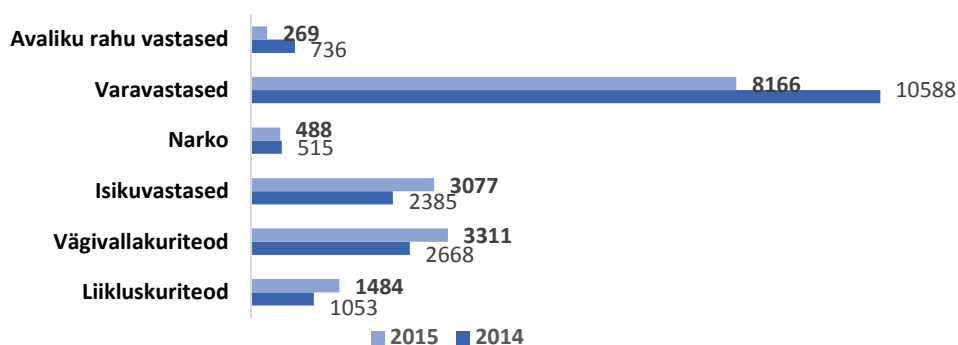
Põhja prefektuuri teeninduspiirkonnas on registreeritud kuritegude arv trendina languses. 2015. aastal registreeriti ligi **8,3%** võrra vähem kuritegusid kui 2014. aastal.

Joonis 3. Kuritegude dünaamika 2005-2015

Allikas: Politsei- ja Piirivalveameti andmekogu andmed seisuga 06.01.2016

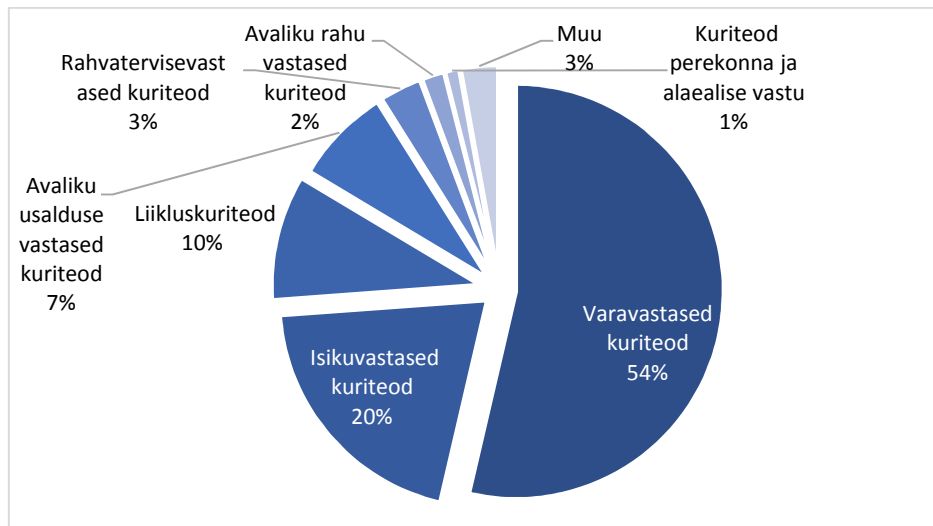
Üldiselt on Harjumaal kuritegevuse trend **sarnane eelmisele aastale**. Kasvu trendina võib tuua välja **vägivallakuriteod** (kasv 24%), **isikuvastased** (kasv 29%) ning **liikluskuriteod** (kasv 41%). Nii vägivalla kui ka isikuvastastes kuritegudes andsid peamise osa kasvust kehalised väärkohtlemised (kasv 30% võrreldes aastaga 2014), millest teatamine oli jätkuvalt kasvutrendis ning seda nii inimeste teadlikkuse kasvu kui ka meedia jätkuva aktiivse teemakäsitlemise tõttu. Kasvu trendi on mõjutanud ka väljapressimisega seotud kuritegude kasv (+25 juhtumit). **Liikluskuritegude** kasvu on mõjutanud nii süstemaatiliselt juhtimisõigusega sõiduauto juhtimine (+347 juhtumit) kui ka joobeseisundis sõiduauto juhtimine (74 juhtumit rohkem kui aasta varem). Need kuriteoliigid on olnud politseil rohkem tähelepanu all.

Joonis 4. Muutused registreeritud kuritegude lõikes 2014-2015.

Allikas: Politsei- ja Piirivalveameti andmekogu andmed seisuga 06.01.2016

Langusese kõige suurema osakaalu moodustavad varavastased kuriteod (langus 23%), langus toimus nii kaubandusettevõtetest, sõidukitest, kui ka tanklatest. Langus võib olla põhjustatud ka seadusemuudatusest. Langus avaliku rahu vastastes kuritegudes toimus enamasti võimuesindaja vastu toime pandud kuritegude arvelt.

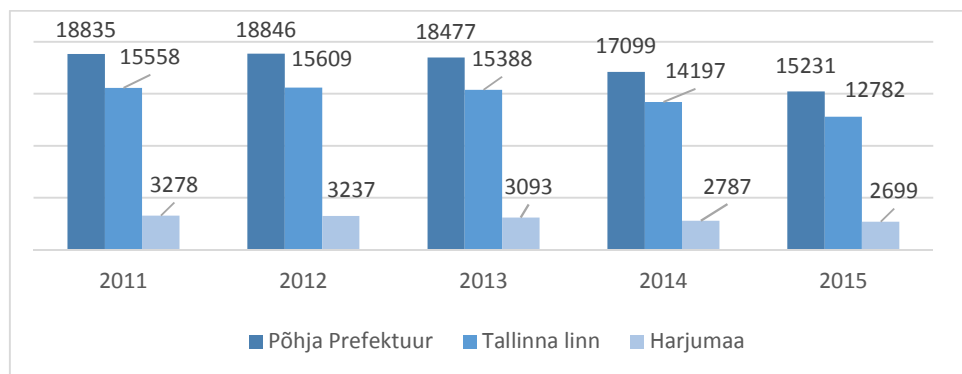

Joonis 5. Kuritegude struktuur aastal 2015

Allikas: Politsei- ja Piirivalveameti andmekogu andmed seisuga 06.01.2016

Osakaalult on võrreldes eelmise aastaga ka suurenenud isikuvastaste kuritegude osakaal ca 5% ning liikluskuritegus osakaal 4%. Vaatamata sellele, et alaealiste vastus suunatud kuritegevus moodustab osakalult ainult 1% on kasvanud just alaealiste kallutamine alkoholi tarvitamisele (2015. aastal 19 juhtumit rohkem) ja inimkaubanduse eesmärgil alaealiste ärakasutamise kuriteod (+8 juhtumit). Need on ka valdkonnad, kus politsei on pööranud rohkem tähelepanu ja aktiivsemalt tegutsenud. Vaatamata mõningale langusele, moodustavad kõige suurema osakaalu varavastased kuriteod (osakalu langus 9%).

Piirkondade lõikes registreeriti 2015. aastal Tallinnas kuritegusid 9% võrra vähem, maapiirkonnas 3% võrra vähem kui 2014. aastal.

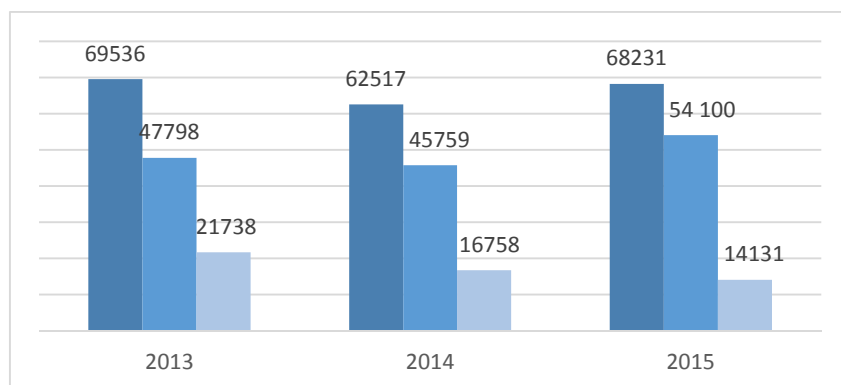
Joonis 6. Muutus registreeritud kuritegudes perioodil 2011-2015.

Allikas: Politsei- ja Piirivalveameti andmekogu andmed seisuga 06.01.2014 ja 06.01.2015

Kuritegude tagajärjel hukkus 2015. aastal seitse inimest ehk 18 inimest vähem kui aasta varem.

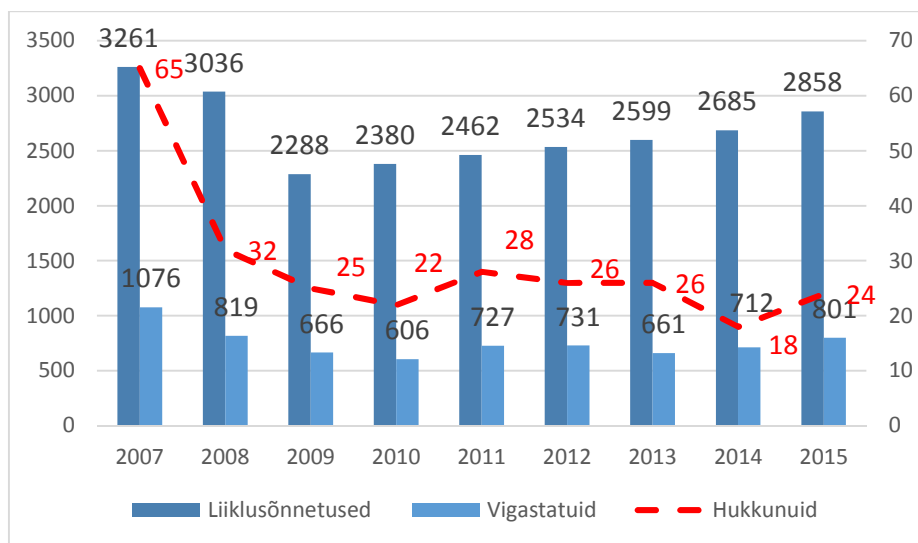
2015. aastal registreeriti väärtegusid 9% võrra enam kui 2014. aastal. Kõige suurem langus toimus liiklusalaste väärtegude avastamisel. Alates 29.03.2015 muudeti kehtetuks väärteomenetluse

seadustiku sätteid (§§ 53-54), mis reguleerisid varasemat suulist hoiatamismenetlust kirjalikul kujul. Seoses sätete kehtetuks muutmisega hakati hoiatusi nüüd ka realselt suuliselt tegema ning kuna seda menetlusliiki kasutati enamasti just liiklusalaste väärtegu menetlemisel, siis mõjutas see muutus peamiselt nende rikkumiste statistikat.

Joonis 7. Muutus registreeritud väärtegu perioodil 2013-2015. Allikas: Politsei- ja Piirivalveameti andmekogu, andmed seisuga 01.02.2016

Liiklusõnnetusi toimus Harjumaal 2015. aastal 6% võrra rohkem kui aasta varem (+173 juhtumit). Liiklusõnnetuste osas on märgata tõusutrendi alates 2011. aastast.

Joonis 8. Registreeritud liiklusõnnetuste dünaamika, neis vigastatud ja hukkunud perioodil 2007-2015. Allikas: Politsei- ja Piirivalveameti andmekogu andmed seisuga 12.01.2016

Inimkannatanutega liiklusõnnetusi registreeriti 8% võrra enam kui 2014. aastal (49 juhtumit). Väljaspool Tallinna oli selliseid õnnetusi 16% võrra rohkem (+24 juhtumit), Tallinnas oli kasv aga 5%. Hukkunute arv on võrdne nii Tallinnas kui ka Harjumaal, seitse jalakäijat hukkusid ülekäigurajal. Kui vaadata 2011. ja 2012. aasta inimkannatanuga liiklusõnnetuste arvu, siis võib öelda, et 2014. aastal toimunud õnnetuste arv jõudis samale tasemele. Sama kehtib vigastatutega õnnetuste kohta (+11%; +61 juhtumit). Küll aga on vähenenud 32% võrra hukkunutega liiklusõnnetuste arv (-8 juhtumit).

Õiguskord kohalikes omavalitsustes*

Rae vald

Õiguskorra ülevaade

Rae vallas on kuritegevus suurenenud 66 kuriteo võrra ehk 26,9%. Alaealiste poolt toime pandud kuritegude arv on suurenenud 4-lt 8-le (vt tabel 1). Suurenenud on isikuvastased (+11), rahvatervisevastased (+13), varavastased (+24) ja avaliku usalduse vastased (+20) kuriteod (vt tabel 4). Isikuvastastest kuritegudest suurenes kehaline väärkohtlemine 35-lt 46-le. Rahvatervisevastastest kuritegudest suure osa moodustasid narkoaine suures koguses ebaseaduslik käitlemine (3-lt 12-le). Varavastastest kuritegudest registreeriti 9 väljapressimist (varasematel aastatel 0) ning 19 omastamist (13 rohkem, kui eelneval aastal). Avaliku usalduse vastastest kuritegudest registreeriti 19 võltsitud dokumendi, pitsati ja plangi kasutamist, mis kahel varasemal aastal oli 1.

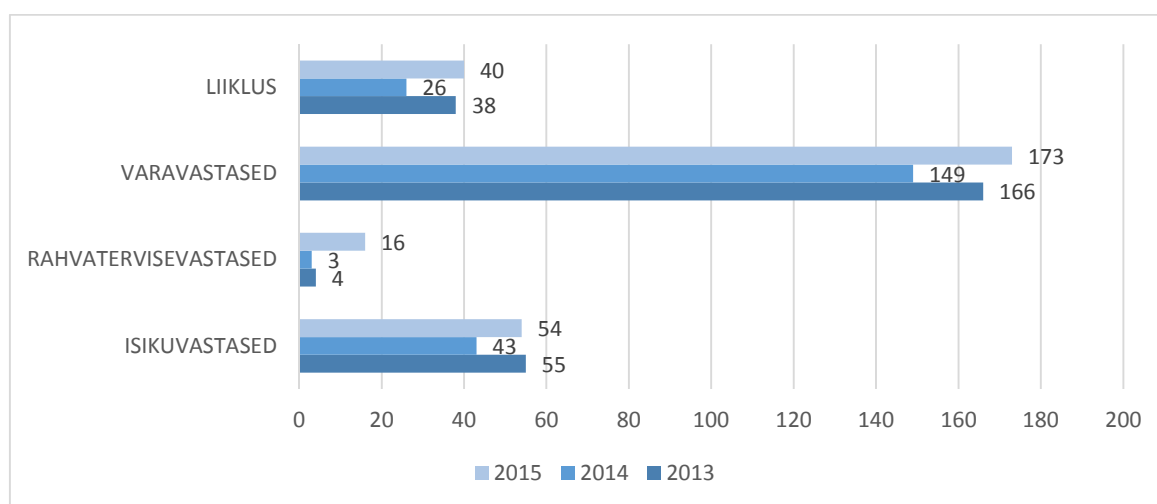
Tabel 1. Registreeritud kuriteod Harjumaal ja Rae vallas 2013 kuni 2015.

Allikas: Politsei- ja Piirivalveameti andmekogu andmed seisuga 06.01.2016

	2013	2014	2015	+/-	+/- %
Harjumaa (va Tallinn)	3 053	2 786	2 698	-88	-3 %
Rae vald	291	245	311	+66	+26,9%
<i>sh alaealiste poolt</i>	11	4	8	+4	+100,0%

Kõik kuriteoliigid on võrreldes 2014. aastaga tõusnud, ent samal tasemel, mis 2013. aastal. Võrreldes 2014. aastaga on registreeritud kuritegude arv tõusnud tõenäoliselt seoses rahvaarvu kasvuga ning politsei usalduse tõusmisega piirkonnas. Peamised kuriteoliigid on jätkuvalt varavastased ja isikuvastased (vt joonis 1). Enamik varavastastest kuritegudest 2015. aastal olid vargused (128). Neist 22 pandi toime eluruumidest ning 14 sõidukitest. Kelmusi registreeriti 6 (sh arvutikelmus).

Registreeritud kuritegude andmed paragrahvide lõikes on näha tabelis nr 4.

Joonis 1. Peamised kuriteoliigid Rae vallas 2013-2015.

Allikas: Politsei- ja Piirivalveameti andmekogu andmed seisuga 07.01.2016

Väärteguisid on Rae vallas registreeritud võrreldes 2014. aastaga 1,3% vähem (vt tabel 2). Harju maakonnas (va Tallinn) registreeriti 2015. aasta jooksul kokku 14 124 väärtegu. Nendest 56% pandi

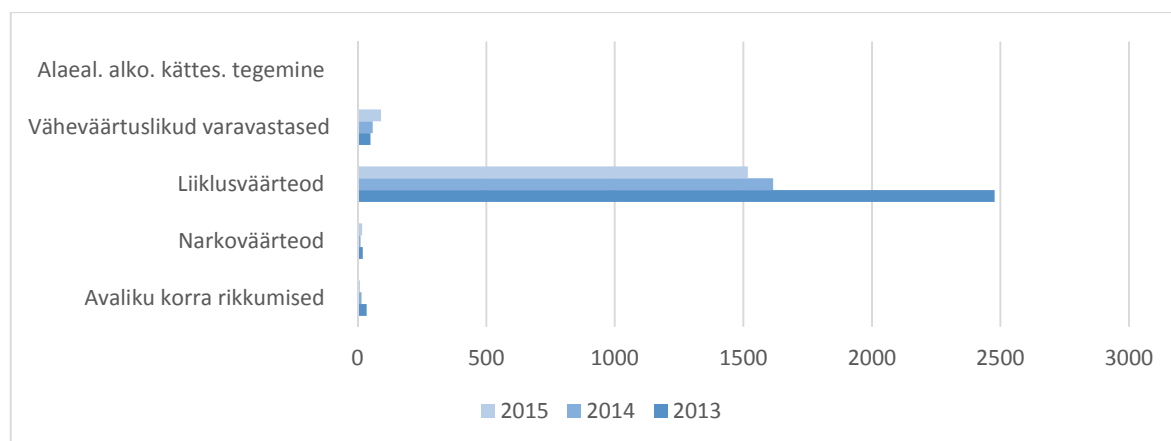
toime Ida-Harju politseijaoskonna piirkonnas, kuhu kuulub 8 valda ning 2 linna (Rae vald, Kose vald, Raasiku vald, Jõelähtme vald, Kuusalu vald, Anija vald, Viimsi vald, Aegviidu vald, Kehra linn ja Maardu linn). Iga viies (21%) Ida-Harju politseijaoskonna piirkonnas registreeritud väärtegu pandi toime Rae vallas. 2014. aastaga võrreldes on väärtegude arv jäänud samale tasemele.

Tabel 2. Registreeritud väärteod Harjumaal ja Rae vallas 2013 kuni 2015.

Allikas: Politsei- ja Piirivalveameti andmekogu andmed seisuga 06.01.2016

	2013	2014	2015	+/-	+/- %
Harjumaa (va Tallinn)	21 732	16 724	14 130	-2 621	-16 %
Harjumaa (Ida-Harju KJ)	11 386	9 094	7 970	-1 124	-12,4%
Rae vald	2 668	1 734	1 712	-22	-1,3 %

Registreeritud väärtegedest põhiosa 88,6% moodustavad liiklusväärteod. (vt joonis 2)

Joonis 2. Peamised väärteoliigid Rae vallas 2013-2015.

Allikas: Politsei- ja Piirivalveameti andmekogu andmed seisuga 07.01.2016

Inimkannatanuga liiklusõnnetuste arv on 2015. aastal langenud 4 õnnetuse võrra (20%), võrreldes 2014. aastaga on õnnetustes vigastada saanud inimeste hulk langenud 28-lt 21-le (25%) (vt tabel 3). Aastal 2015 hukkus Rae vallas liiklusõnnetuse tagajärjel kaks inimest. Mõlemad õnnetused leidsid aset Tallinn – Tartu – Võru – Luhamaa maantee 17. kilomeetril. Üks õnnetus leidis aset pimedal ajal, kus valgustamata teelõigul sai sõiduautolt löögi jalakäija. Teine õnnetus leidis aset valgel ajal, kus arvatavasti väsimusest tingituna sõitis teelt välja mootorrattur.

Tabel 3. Liiklusõnnetused Rae vallas 2013 kuni 2015.

Allikas: Politsei- ja Piirivalveameti andmekogu andmed seisuga 06.01.2016

	2013	2014	2015	+/-	+/- %
Kokku liiklusõnnetusi	74	103	64	-39	-38 %
Inimkannatanuga liiklusõnnetusi	14	20	16	-4	-20%
<i>neis hukkunuid</i>	1	1	2	+1	+100 %
<i>neis vigastatuid</i>	22	28	21	-7	-25%
Liiklusõnnetused joobes juhi süül	5	12	10	-2	-17%

Peamised probleemkohad

Peamine kogukonda häiriv probleem on vargused nii eluhoonetest kui ka sõidukitest. Varguste ennetamisel on oluline roll tõsta inimeste teadlikkust, kuidas iga inimene ise saab võimalikke varguseid ära hoida. 2016. aastal on plaanis tihendada koostööd vallas tegutsevate naabrivalvesektoritega ja

avaldada teemakohaseid artikleid valla lehes. Naabrivalvesektoritega kokkusaamine on kokku lepitud juba 2016. aasta jaanuarikuuks.

Viimasel aastal on vägivalgakuritegude registreerimise arv murettekitavalt tõusnud (43-lt 64-le). Enamasti on tegu perekonnaliikmete, tuttavate või siis naabrite vaheliste tülidega. Lähisuhtevägivalla juhtumitele on tähelepanu pööratud viimastel aastatel üsna põhjalikult, lisaks on tõusnud inimeste teadlikkus sellest teavitamisest.

Piirkonna elanike arv kasvab pidevalt ja on peaaegu 16 000. Seoses aktiivse ehitustegevusega elurajoonides on varguste arv ehitusjärgus olevatest eluruumidest üks sagedasemaid. Jüri alevikus kogunevad õhtustel aegadel noored, sh alaealised igapäevaselt Jüri Konsumi kauplusesse ja selle ümbruses.

Riskiaadresse on Rae vallas 21, neist igaühe kohta oli 2015. aastal keskeltläbi 3-4 juhtumit. Kõikidel juhtudel on väljakutsed olnud seotud lähisuhtevägivallaga. Probleemsete isikute osas toimub koostöö nii vallavalitsuse ametnikega kui ka teiste politseiametnike ja ohvriabispetsialistiga. Igast lastega seotud lähisuhte vägivallojuhtumist teavitab politsei lastekaitsepspecialisti. Iga lähisuhte vägivallojuhtumi kohta viib piirkonnapolitseinik läbi järelkontrolli. Vajadusel toimuvad järelkontrollid koos valla sotsiaal- või lastekaitsepspecialistiga. Kaardistatud on riskipered ja neid on kokku 11.

Liiklusalaseks probleemkohaks on Tallinna ringtee ja Assaku – Jüri ristmik, kus on keskmiselt suurem liiklustihedus, mistõttu esineb seal sageli avariisid. Lisaks Tallinna ringtee ja Põrguvälja tee ning Aleviku tee ringristmik, kus hommikustel ja õhtustel tipptundidel tekivad liiklus-ummikud. Selle likvideerimiseks on 2015. aasta novembrikuus alustatud Põrguvälja liiklussõlme ehitusega. Põrguvälja liiklussõlm on Tallinna ringtee, Jüri aleviku ja Põrguvälja tehnoporti suunalise liikluse kokkusaamispunktiks. Praegu on sealne liikluskorraldus lahendatud samatasandilise ringristmikuna, kuid see ei toimi enam piisava läbilaskvusega ning tipptundidel tekivad ummikud. Ringristmiku asemele tuleb eritasandiline ristmik, kus Jüri ja Põrguvälja vaheline liiklus hakkab käima üle Tallinna ringtee. Tööde lõpp on lepingujärgselt ette nähtud 18.01.2017.

Koostöö kohaliku omavalitsuse ja teiste organisatsioonidega

Koostöö vallavalitsusega on konstruktiivne. Mõlemapoolne infovahetus toimub pidevalt, peetakse oluliseks, et valla territooriumil toimuvaga oleks kursis vastavad ametnikud. Tekkinud probleemidele reageeritakse operatiivselt ja lahendid püütakse leida koheselt. Rae valla koduleheküljel ilmub iganädalaselt ülevaade toimunud juhtumite kohta. Samuti on suureks toeks hea ja tõhus koostöö Rae valla elanikega, kellega saab informatsiooni vahetada ka sotsiaalvõrgu Facebooki kaudu (suletud grupid: Rae vald, Peetri alevik, Lagedi, kuhu noorsoo- ja piirkonnapolitsei on ennast registreerinud). Seal leiduvate kodanike murede/probleemidega on tegeletud ning antud tagasisidet.

2015. aastal liitus Rae vald Põhja prefektuuri projektiga „Puhas Tulevik“, mis on suunatud esmakordselt narkootikumide tarbinud alaealistele. Aasta jooksul ei ole välja selgitatud Rae vallas ühtegi projektiga liituda võinud alaealist. Kõikides Rae valla koolides on läbi viidud loengud sõltuvusainetest, vägivallast ja kiusamisest, varastamisest. Algklasside lastele on räägitud ohutust liiklemisest ja jagatud liiklusaabitsaid. Eelkooliasutustes on vesteldud kiusamise ja ohutu liiklemise teemal.

Kohalikus lehes ja sotsiaalvõrgustikus on ilmunud 2015. aasta jooksul noorsoo- ja piirkonnapolitsei tööd tutvustavad artiklid, ka abipolitseinikuks hakkamist võimalust, liiklustemaatikat, õiguskorda ja jalgrattavarguseid kajastavad artiklid. Riskipered on kaardistatud nii politsei kui ka valla sotsiaalametnike ja lastekaitse spetsialistide poolt. Toimub pidev riskiperede ja –isikute kontroll järelkontrollide ja kodukülastuste näol. Kord kvartalis toimub ühine valla lastekaitse ja politsei väljasõit perede külastamiseks ja koduse olukorra kontrollimiseks. On saanud tavaks kontrollida ühe tegevuse käigus 10 perekonda.

Lisad. Kuritegude registreerimine

Lisa 1. Rae vallas registreeritud kuriteod aastatel 2013-2015

Registreeritud kuriteod	2013	2014	2015	Muutus	Muutus %
9 ISIKUVASTASED SÜÜTEOD	55	43	54	+11	+26%
Lähisuhtevägivald (perevägivald)	32	24	27	+3	+13%
– § 120. Ähvardamine	5	7	7	-	-
– § 121. Kehaline väärkohtlemine	39	35	46	+11	+31%
– § 122. Piinamine	5	1		-1	-100%
– § 141. Vägistamine	1				
– § 142. Sugulise kire vägivaldne rahuldamine	2				
– § 145. Suguühe või muu sugulise iseloomuga tegu lapsealisesega			1	+1	+100%
10 POLIITILISTE JA KODANIKUÕIGUSTE VASTASED SÜÜTEOD	1				
– § 157'2. Teise isiku identiteedi ebaseaduslik kasutamine	1				
11 SÜÜTEOD PEREKONNA JA ALAEALISE VASTU		1	1	-	-
– § 169. Lapse ülalpidamise kohustuse rikkumine		1		-1	-100%
– § 179. Lapsealise seksuaalne ahvatlemine			1	+1	+100%
12 RAHVATERVISEVASTASED SÜÜTEOD	4	3	16	+13	+433%
– § 184. Narkootilise ja psühhotropse aine suures koguses ebaseaduslik käitlemine	4	3	12	+9	+300%
– § 185. Narkootilise ja psühhotropse aine edasiandmine nooremale kui kaheksateistaastasele isikule			2	+2	+200%
– § 188. Unimaguna, kanepi ja kokapõõsa ebaseaduslik kasvatamine			1	+1	+100%
– § 197. Töötervishoiu- ja tööohutusnõuete eiramine, kui sellega on ettevaatamatusest tekitatud inimesele raske tervisekahjustus või põhjustatud inimese surm			1	+1	+100%
13 VARAVASTASED SÜÜTEOD	166	149	173	+24	+16%
– § 199. Vargus	145	130	128	-2	-2%
– § 200. Röövimine	1	1	2	+1	+100%
– § 201. Omastamine	2	6	19	+13	+217%
– § 202. Süüteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamine, hoidmine ja turustamine	1	1	5	+4	+400%
– § 203. Asja rikkumine ja hävitamine	3	1	1	-	-
– § 204. Kultuurimälestise, arhivaali, museaali ja muuseumikogu rikkumine ning hävitamine ettevaatamatusest	1				
– § 209. Kelmus	9	5	2	-3	-60%
– § 213. Arvutikelmus	1	1	4	+3	+300%
– § 214. Väljapressimine			9	+9	+100%
– § 215. Asja omavoliline kasutamine	2	3		-3	
– § 216. Elektrienergia, maagaasi ja soojusenergia ebaseaduslik kasutamine	1		1	-1	-100%
– § 217. Arvutisüsteemile ebaseaduslikult juurdepääsu hankimine		1	2	+1	+100%

16 AVALIKU RAHU VASTASED SÜÜTEOD	9	11	1	-10	-91%
– § 266. Omavoliline sissetung ja lahkumisenõude täitmata jätmine	7	11	1	-10	-91%
– § 274. Vägivald võimuesindaja vastu	1				
– § 275. Võimuesindaja solvamine	1				
17 AMETIALASED SÜÜTEOD	3	8	2	-8	-200%
– § 293. Pistise võtmine	1	7		-7	-100%
– § 294. Altkäemaksu võtmine	1		1	+1	+100%
– § 297. Pistise andmine	1	1		-1	
– § 300. Riigihangete teostamise nõuete rikkumine			1	+1	+100%
18 ÕIGUSEMÕISTMISEVASTASED SÜÜTEOD	1	1	1	-	-
– § 329. Karistuse kandmisest kõrvalehoidumine	1	1	1	-	-
19 AVALIKU USALDUSE VASTASED SÜÜTEOD	3	1	21	+20	+2000%
– § 344. Dokumendi, pitsati ja plangi võltsimine	1				
– § 345. Võltsitud dokumendi, pitsati ja plangi kasutamine	1	1	19	+18	+1800%
– § 347. Tähtsa isikliku dokumendi võltsimine			1	+1	+100%
– § 349. Tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamine	1		1	+1	+100%
20 KESKKONNAVASTASED SÜÜTEOD					
21 MAJANDUSALASED SÜÜTEOD	10	2		-2	-100%
– § 402'4. Altkäemaksu andmine erasektoris	10				
– § 389'1. Maksukohustuse varjamine ja tagastusnõude alusetu suurendamine		2		-2	-100%
22 ÜLDOHTLIKUD SÜÜTEOD	1		2	+2	+100%
– § 404. Süütamine	1		1	+1	+100%
– § 415. Lõhkeseadeldise ja selle olulise osa ebaseaduslik käitlemine			1	+1	+100%
23 LIIKLUSSÜÜTEOD	38	26	40	-4	-200%
– § 422. Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitusnõuete rikkumine	4	3		-3	-100%
– § 423. Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitusnõuete rikkumine ettevaatamatusest		1	1	-	-
– § 423'1. Mootorsõiduki, maastikusõiduki või trammi juhtimise eest vastava kategooria mootorsõiduki või trammi juhtimisõiguseta isiku poolt, kui see on toime pandud süstemaatiliselt			5	+5	+100%
– § 424. Mootorsõiduki ja trammi juhtimine joobeseisundis	34	22	34	+12	+55%
24 KAITSEVÄETEENISTUSALASED SÜÜTEOD					
Kokku	291	245	311	+66	+26,9%

Allikas : Politsei- ja Piirivalveameti andmeekogu, andmed seisuga 06.01.2016

* „Andmed põhinevad Politsei- ja Piirivalveameti poolt registreeritud sündmustel. Ametlikku kriminaalstatistikat väljastab Justiitsministeerium, <https://www.just.ee/>, <http://www.kriminaalpoliitika.ee/statistika-ja-uuringud>“.